

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Inzerati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inzerati petih vrst 2 D; notice, poslane, isjave, reklinas, prekliti petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; izjave ponudbe beseda 75 p. Popust je pri naročitvi od 11 objav naprej. — Inzeratni davki posebej.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritočno. — Telefon št. 394.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.

Dopolnje sprejema in podpisane in zadostne frankovane.
 Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
 v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1-25
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	v Jugoslaviji		v inozemstvu
	v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 120—	Din 144—	Din 216—
6	60—	72—	108—
3	30—	36—	54—
1	10—	12—	18—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
 Na samo pismena naročila brez poslaive denarja se ne moremo ozirati.

Italija in slovanski naval.

Našim čitateljem že dobro znani italijanski general Bencivenga, ki včasih tipa okoli Sneznika in preiskuje, ali je vzhodna italijanska meja zadosti varna, včasih pa pregleduje Jadransko morje in nato nasvetuje italijanski vladi primerno oboroženje na kopnem in na vodi, pridno čita tudi jugoslovanske liste, išče v njih vesti vojaškega značaja. Tako mu je prišel v roke »Slovenski Narod« z dne 3. t. m. in pazljivo je premočnil v njem članek »Bodoča vloga naše vojne mornarice«.

Potem je napisal v uvaževanem italijanskem listu »Ecchi e Commenti«, katerega izdaja senator Achille Loria v Rimu, daljšo razpravo, tikajočo se iz omenjenega članka zlasti daljšega odstavka, ki govori o naši bodoči zunanji politiki, katera mora biti predvsem slovanska. Naj gre po tej ali oni poti, njena najbolj prijeteljska vez se mora dobiti z največjo slovansko državo, Rusijo. Težnja predvojne Rusije je bila pristop na odprto morje in sicer po najbližji poti skozi Dardanele. Ena glavnih njenih zahtev je bila posest Dardanelskih ožin. Zadnji dogodki v Orijentu jasno dokazujejo, da so le nekaka predigra za bodočo borbo za posest dardanelskih ožin. Ali se bo to bil svetlim uma mečem ali s krvavim, za nas velja le to, da moramo v njem biti na strani Rusije in da se moramo že sedaj na to pripravljati in v tej smeri voditi našo zunanjo politiko, ki mora pokazati že danes, kaj je njena namera. Naš pomorski program se mora izdelati v takem smislu in določiti se mora bodoča svetovna vloga naše vojne mornarice. Naši državniki naj ne zamudijo prilike na sedanji orientjski konferenci, da zahtevajo za nas primerno pristanišče na obali Egejskega morja. Naše velike križarke in podmornice se bodo morale pojaviti v takem številu pred Dardanelami, da bo sovražnik v Egejskem morju in pred Bosporom v svojih operacijah neprestano vznemirjen.

Nato piše Bencivenga: »Vsebi-na članka v »Slov. Narodu« je zelo

zanimiva, ne more pa vzbuditi nikakega začudenja pri človeku, ki si ni nikdar izpuštil izpred svojih oči velikih zgodovinskih zakonov o gibanju narodov, to so zakoni, katere slučajni pojavi lahko motijo, preobrniti pa jih ne morejo. Ni dvoma, da se povrnejo prej ali slej Slovani balkanskega polotoka pod ruski vpliv. Med njimi bo imela jugoslovanska država prevladajočo stališče. Kdor se spominja povoda za svetovno vojno, t. j. kako se je Rusija posluževala Srbije, da bi prizadejala Avstro-Ogrski smrtni udarec, in da bi imela navidezno pretvezo, pod katero bi na novo začela izvrševati svoj program osvojenja morskih ožin, mora priznati logiko idej, izraženih v članku »Slov. Naroda«. Že večkrat smo se pečali v tem uglednem listu s slovansko plimo, ki grozi prestopiti bregove Sredozemskega morja in nikdar se nismo dali varati po hladnosti sedanjih odnosov Jugoslavije do sovjetske Rusije, po hladnosti, katero je pripisovati v glavnem notranjopolitičnim moti-vom in razmeram, ki vežejo naše vzhodne sosedne s Francijo.

Vedno pa smo tudi opozarjali na nevarnost otvoritve takozvanega koridorja med avstrijsko in madžarsko republiko, ki naj bi vezal severne Slovence z južnimi. Povdarjali smo, da bi bil samo en jez dovolj močan, da brani materialno združitev enih z drugimi, t. j. črta držav, ki vodi od Švice do Črnega morja in na kateri si sledijo od zahoda na vzhod: Avstrija, Madžarska in Romunija.

Vsled analognih razlogov smo vztrajali pri potrebi močne evropske Turčije, ki bi mogla tvoriti odporen branik proti prekipenju Rusije iz Črnega morja v Egejsko, kar bi bil prvi korak za sledečo velikopotezno uveljavljanje v Sredozemskem morju.

Kdor se spominja, kako je naslednji dan po Viktoriju Venetu Jugoslavija vprizorila slenarsko pobuno mornarjev v puljskih vodah in zahtevala zase kot vojni plen avstro-ogrsko bojno brodovje, mora zapa-

ziti v članku, ki ga gori priločujemo, neko logično zvezo. Stara Srbija ni nikdar tekmo svetovne vojne in tudi ne v mirnem času izgubila izpred oči okolnosti, da je predstajala Slovanska. Ona mu je zagotovila stališče, katero bo izkoriščevalo v bližnji ali daljni prihodnosti.

Temu je pripisovati vztrajen boj države SHS proti Italiji, da bi ji vzela na Jadranu ono mogočno pozicijo, ki se imenuje Šibenik, in one dalmatinske bregove in otoke, ki postanejo lahko prava in pristna gadjazna. Temu je pripisovati bratomorni boj Srbov proti Črnogorcem, da bi se popolnoma polastili Kotora, te čudovite skupnosti zalivov, zato-kov in pristanišč, kjer lahko dobi varno zavetje največje brodovje sveta, ne samo morskoro, marveč tudi zračno. Nikakor ne smemo ob tej priliki pozabiti, kako se je ob napoleonskih vojnah v Kotoru usidrala ruska mornarica, dočim je Mar-mont skušal, da bi se je polastil iz Dalmacije. In kdor je končno te dni zasledoval duševno in politično gibanje jugoslovanskih vodilnih krogov za izhod na Solun, bo razumel še jasneje to, kar piše »Slov. Narod«.

Jugoslovansko brodovje je danes neznatnega pomena. Tvorijo to brodovje samo malo torpedovk (vseh skupaj kakih 12) in drugih malih brodov, ki so le neznatnega vojaškega pomena. Pričakovati je, da Jugoslavija ne bo mogla zbog ne-srečnega finančnega stanja že v bližnji bodočnosti pričeti ustvarjati si svoje brodovje, toda gotovo je to, da ničesar ne zanemarija za bodoče dneve, ki naj pridejo preje ali kasneje. Jugoslavija je napravila v Kotoru in Šibeniku svoji dve važni pomorski bazi in zdi se nam, da hoče vzdolž dalmatinskega obrežja ustvariti še druge. Pozabila pa tudi ni poskrbeti za novačenje in vežbanje potrebnega osebja. Po drugi strani ne smemo pozabiti, da je danes mornariški problem ozko zvezan z letalskim in da bi se najbrže motil oni, ki bi v mornariškem problemu sledil predvojnemu kriterijem.

Na vsak način je gotovo eno: da postane problem Slovanstva v

bližnji ali daljni bodočnosti morda eden najtežjih problemov evropske politike. Zato je potreba, da smatra-mo članke, kakor je oni »Slov. Naroda«, za glasnike, ki se jih ne sme prezirati in ki morajo tvoriti temelje za presojanje teritorialnih proble-mov, ki so že v razpravi.

Mi Italijani ne smemo glede Slo-vanstva izgubiti izpred oči predvsem tega, kako Slovani pritiskajo na našo vzhodno mejo, da so jo že pre-koračili in zaorali našo Furlanijo. (!! Ur.) In tako je slovansko vprašanje po svojih velikih potezah — ne glede na odnose dobre sosed-stva z državo SHS — ono vpraša-nje, ki nas mora danes zanimati v največji meri v obrambo naše drža-ve in našega plemena.

Čisto prav, da se italijanski po-litiki in generali zanimajo za bodoč-nost Slovanstva, samo pošteno naj bo to zanimanje in upoštevanje naj z dobrimi nameni svoje jugoslovanske sosedne. Takemu njihovu pošteno-

mu zanimanju za Slovanstvo bo sle-dilo enako zanimanje za Italijan-stvo in njega bodočnost. Jugoslovenci hočemo kvišku, razvoja iščemo in svile bodočnosti svoje v mogočnem krogu Vseslovanstva. Ako Italijani to trezno presojujejo, morajo priti lo do enega zaključka, in ta se glasi, da je za Italijo potrebna Slovanom prijazna politika, ako si želi dobrih časov in koristi od Slovanstva. Ni dvoma, da napači v Evropi slovanski dan, napovedujoč preobrazitev Evrope pod praporom pravičnega miru. Bencivenga naj se nikar ne boji ne jugoslovanskega in ne drug-eega slovanskega brodovja, ker Slovanstvo stremlji po prijateljskih odnosih vsespovsodi med narodi in zmetava oborožene bodoče čase. Misel na Slovanstvo je misel miru in pravičnosti. Ta misel naj skoro zasveti nad Evropo, da si zgradimo primernejše in bolj človeško življenje, kakor ga nam nudi dosedanji povojni čas.

Jugoslovanska propaganda v Južni Ameriki.

Jugoslav. narodna obrana, ogranak »Jadrane«, centar za Južni Atlantik, je med svetovno vojno pridno delovala. Dr. Ljubo Leontić je izdal v Buenos Airesu ob sobotah tednik »Jadrane«, čigar izredna številka (last mestnega magistrata ljubljanskega), obelodanjena dne 2. decembra 1916 ob prvi društveni obletnici, leži pred menoj v štirih polah četverke na lepem papirju. List je izpolnjen z zemljevidi in slikami naših krajev ter s podobami znamenitih osebnosti današnje Jugoslavije, da ne omeniam slikov, ki predstavljajo tedanje an-tantne prvobornike. Ljubljana kaže četvero pogledov, poleg Bleda je uo-dobljena tudi četvorica Celovec — Maribor — Gorica — Trst. Največ član-kov je od urednika, ki se je potegoval za vse naše pokrajine tja do »Gospod-svetskega polja«. Večinoma so pisani v hrvaščini in španščini, pa tudi na fran-coske, angleške in ruske sestavke nale-tite.

V slikovitem delu posebej omenjam posnetke Meštrovičevih umotvorov; moister sam pa je zastopan s politični-mi opombami in poslanicami. Nadalje srečate po izveških tuje pisce, kot so Seton-Watson, W. Steed, Herbertte itd.

Ramiro de Maetzu je v razpravi »Eslavos y Espanoles« izobličil nasled-nji obrazec za medsebojno naklonje-nost: La salvación de Europa es la obra de los eslavos y de los españoles. Kajti obe plemeni sta rešili Evropo pred mo-hamedanskimi tolpmi. Brez slovanske in španske krvi ne bi bilo niti Evrope niti civilizacije. Resnica je, da Slovani in Španjolci drago plačujemo svoj veli-košni čin. Hoteli oteži omiko, smo morali ustvariti vzor trdega vojaškega življenja, ki nas je odrlil od vseh uteg-nih prosvete, katero smo spasil.

Znani turkofil Pierre Loti v dalj-šem pismu obžaluje, da je v balkanski vojni nekoč očital Srbom grozovitost. Že sam se je bil pozneje preveril, da so Srbi daleko bolj človeški nego Bolgari ali Grki; uspehi mednarodne Carnegije-ve ekspedicije so ga docela potrdili v spreobrnitvi. Oglasil se je zato, da bi nazaj privlekel nekoliko francoskih src, ki jih je njegova poslednja knjiga ute-gnila odtujiti »mali in vzvišeni mučeniški Srbiji«. Zgodovinarja bodo zanimale mnogobrojne izjave o nas, izjave mož, kakor: Chéradame, Denis, Gauvain, Haumant, Labbé, Pinon, Reiss, Guer-nier, da imenujem samo nekaj Franco-

A. E. W. Mason:

7

KLIC NA POMOČ.

(Roman.)
(Dalje.)

»Začeli bomo od konca,« je rekel suho-arno. »Telefoniral sem na policijo. Perrichet, sergent-de-ville,« ki je odkril zločin, bo takoj tukaj. Šli bomo dol v vilo z njim in na potu nam bo natančno povedal, kaj je odkril in kako je odkril. V vili bomo našli gospoda Fleuriota, preiskovalnega sodnika, ki je ravnokar prišel s svojimi raziskavanji in policijskega komisarja. V njih družbi si bomo ogledali vilo. Izvemši prenos trupla gospe Dauvray iz salona v njeno spalnico in okna, ki so ga odprli, je ostalo vse v hiši natanko tako, kot je bilo.«

»Midva naj greva z vami?« je nemirno za-klical Wethermill.

»Da, pod enim pogojem — da ne stavita vprašanj in ne odgovarjata, razven če bi vaju kaj vprašal. Poslušajta, bodita pazljiva, pre-gledujta — a ne motita!«

Hanaud se je popolnoma spremenil. Bil je avtoritativen in živahen. Obrnil se je k Ricardo. »Ali prišete na to, kar ste videli v vrtu, in na besede, ki ste jih slišali?« je vprašal.

»Silno važne so.«

»Da!« je rekel Ricardo.

Toda molčal je o jasni sliki, ki mu je stala pred očmi in ki se mu ni zdela manj važna in manj značilna.

Velika dvorana v Assembly Hallu v Lea-mingtonu, nabito polna poslušalcev, večinoma

žensk, na eni strani oder in na njem črn kabi-net. Velik možak, ki je izgledal kot kak vojak v svojem obnašanju, je privedel na oder ljubko, svetlozase deklico, ki je imela črno zametasto obleko in dolgo vlečko. Premakala se je kot v sanjah. Kakih šest gledalcev je stopilo na oder, zvezalo roke deklice na hrbtu in zapetilo vosel. Nato so jo vedli v kabinet in pred očmi vseh gledalcev privezali na klop. Potem so za-prili vrata kabine, osebe so stopile z odra dol v sobano in luči so do dobra privili. Poslušalci so bili polni pričakovanja in nenadoma se je začel v tišini in temi glas tamburina raz prazni oder. Udarci in trkanje se je čulo v vseh koncih dvorane in na mestu, kjer so bila vrata v ka-binet, se je pokazala skrivnostna, svetla po-stava. Izgledala je, kakor bi bila ženska, lice je bilo temno in globok glas je predaval pesem o Nilu in Antoniji. Nato pa je prikazen izginila, a tamburini in cimbalu so bobnali dalje. Luči so se spet zasvetile, odprli so vrata kabine in deklica v črni zametasti obleki je ležala prive-zana na klopi.

Bila je to spiritalistična predstava, kateri je prisostvoval Ricardo pred dvema letoma. Mlada, svetlozase deklica v črnem zametu, me-dij, je bila Celija Harland.

To je bila slika v mislih Ricardovih in Ha-naudovo opisovanje gospe Dauvray je bilo grozen komentar k temu. »Lahko jo je premo-til nov obraz, bila je velikušna in blazno pra-znoverna — njeno življenje je zločinco takore-koč naravnost izzivalo.« To so bile besede in tu je bila krasna deklica dvajsetih let, ki je izbornu znala svoj posel varanja in je vjela gospe Dau-vray v svoje mreže.

Ricardo je pogledal Wethermilla in se ni mogel odločiti, ali naj pove, kar mu je znanega

o Celiji Harland. Predno pa si je premislil, je nekdo potrkal na vrata.

»Perrichet je tu,« je rekel Hanaud in vzel svoj klobuk. »Šli bomo dol v vilo Rose.«

III.

Perrichetovo pripovedovanje.

Perrichet je bil mlad, močan možak z rde-čim, svetlim obličjem in tako bledehi brki in las, kot bi bile iz srebra. Važno je stopil v sobo.

»Aha!« se mu je hudobno nasmejal Ha-naud. »Danes ponoči ste pa pozno prišli v po-steljo, prijatelj moj. Toda vstali ste dovolj zgo-daj, da ste čitali časopis. Dobro, čast mi je, da morem z vami skupno delovati v tej zadevi.«

Perrichet je nerodno vrtel svojo čepico v rokah in zardel.

»Monsieur se norčuje iz mene,« je rekel. »Toda jaz nisem samega sebe imenoval inteli-gentnega. V resnici bi rad imel, da bi bilo tako, pa bogve, da ne izgledam tako.«

Hanaud ga je udaril na ramo.

»Čestitajte samemu sebi! To je velika prednost, če je človek inteligenten, a ne izgleda tako. Šlo nam bo izbornu. Idimo!«

Štirje možje so šli doli po stopnicah in ko so korakali proti vili, je Perrichet razločno in jasno pripovedoval dogodke prošle noči.

»Šel sem mimo vrat vile okoli pol desete,« je rekel. »Vrata so bila zaprta. Na zidu in gr-mičju v vrtu je bilo svetlo vsled močne luči, ki je prihajala iz sobe v prvem nadstropju nad vhodom ravno nasproti cesti na južno-zapad-nem oglu vile. Nizjih oken nisem mogel videti. Več kot eno uro pozneje sem spet šel mimo vi-le in sem opazil, da ni bilo več luči v prvem nadstropju, toda vrata so bila odprta. Nato sem stopil v vrt, premaknil vrata in jih zaprl. Mislim

sem, da so morda še obiski v vili, ki še niso odšli, in da so zanje pustili vrata odprta. Šel sem po poti naprej do glavnih hišnih vrat. Ta vrata niso na strani ceste, ampak zadaj na nasprotni strani. Ko sem prišel na široki prostor, kjer se obračajo vozovi, sem videl, da je hiša čisto temna. Lesene oknice na dolgih oknih v pritličju so bile zaprte. Prepričal sem se o tem in čutil, da se od zunaj ne dajo odpreti. Tudi ostala okna v pritličju so bila zaprta. Nikjer ni bilo luči. Zato sem zapustil vrt in zaprl vrata za se-boj. Čul sem uro biti par trenutkov pozneje in tako sem vedel, kateri čas je bil, namreč enaj-sta ura. Vrnil sem se tretjič po preteku ene ure in našel na svoje veliko začudenje vrata še en-krat odprta. Zapustil sem jih zaprta in hišo v popolni temi. Sedaj pa so bila odprta! Pogledal sem gori na okna in videl, da gori v sobi v dru-gem nadstropju tik pod streho svetla luč. Ta soba je bila brez luči še pred eno uro. Stal sem in pazil na luč par minut, ker sem menil, da bo takoj ugasnila. To pa se ni zgodilo. Luč je go-rela mirno naprej. Ta luč in vrata, ki so bila prej odprta in nato spet na novo odprta, so vzbudila moj sum. Šel sem spet v vrt, toda to pot bolj previdno. Noč je bila svetla in četudi ni svetil mesec, sem mogel vse razločevati brez svoje svetiljke. Šel sem tiho po poti naprej. Ko sem prišel naokoli do glavnih vrat, sem takoj opazil, da so oknice enega okna v pritličju od-prte in da je bilo tudi spodnje stekleno okno otvorno. Ta pogled me je preplašil. V teku zadnje ure se je to okno odprlo. Čutil sem, kako me je spreletel mrz. Mislim sem na samotno luč, ki je mirno gorela pod streho. Bil sem prepri-čan, da se je pripetilo nekaj strašnega.«

(Dalje prihodnjik.)

*) Policijski stražnik.

Pomanjkanje bombaža na svetovnem trgu.

Ce pogledamo statistiko svetovnega pridelovanja bombaža v zadnjih letih, najdemo žalosten fakt, da se pridelki neprenehoma znižujejo in sicer ne samo absolutno, marveč tudi relativno z ozirom na ploskev, ki jo oni zavzema. Poleg tega pa kaže tudi ploskev, na kateri se goji bombaž tendenco nazadovanja. Statistika dokazuje, da se je zmanjšala ploskev bombaževih pridelkov v Združenih državah od 37.089 akrov leta 1913-14, do 31.497 akrov 1921-22 leta. Nekaj podobnega opazamo tudi v Egiptu, kjer je znašala ploskev 1920-21 leta 1828 akrov, leta 1921-22 pa 1292. V Indiji se je ploskev še bolj zmanjšala. Obdelana ploskev, ki je znašala 1917-18 leta 25.188 akrov, se je zmanjšala 1921-22. leta na 18.435 akrov. Svetovni pridelavec bombaža za letošnje leto se ceni na 16.750.000 bal (zavojev) po nekaterih proračunih celo manj, potreba pa znaša 20.050.000 bal. Pridelki v letu 1921-22 so znašali samo 31 milijonov bal, potreba pa 40.100.000, tako da je potreba prekašala produkcijo za več kot 8.000.000 bal. Pri primanjkljaju je moral biti pokrit iz zaloge prejšnjih let, ki je bila radi tega znatno prizadeta. Ameriške predelne potrebujejo letno 6-7 milijonov bal, letošnji ameriški pridelki pa se ceni na 9.950.000 bal, tako da je ostalo v državi skupno z zalogo lanskega leta komaj 4.806.000 bal, proti 8.048.000 v lanskem letu. Vzroki tega nazadovanja so v Združenih državah, ki so bile in so še vedno v bombaževih industriji na prvem mestu. Kriva je draginja in pomanjkanje delavnih moči kot posledica novega zakona za priseljenice, še bolj pa opustitve, ki je povzročila takozvani »Bollweevil«, t. i. neke posebne vrste mrčes, ki je uničil velik del bombaževih polj. Bolj proti temu škodljivcu zahteva mnogo stroškov, tako da so morali v mnogih krajih nehati z obdelovanjem bombaževih polj. Za uničevanje tega parazita se uporabljajo arsenikovi preparati, ki jih ni dovolj na razpolago, tako da njihova cena vedno narašča, kar seveda v znatni meri vpliva na bombaževu industriji. Vse to je precej znižalo pridelke z enega akra 1919-20. leta je dajal en akter še 0,38 bale drugo leto pa se je zmanjšal pridelok na istem polju do 0,27 bale, maksimum, pridelka, ki je bil dosežen v zadnjih tridesetih letih pa je znašal 0,45 bale. Slično nazadovanje, ki pa je še bolj rapidno in konstantno, se opaza v Egiptu že od 1900. leta. Vzrok absolutnega znižanja bombaževih pridelkov, predvsem pa zmanjšanje posevne ploskve, je tudi rapidno padanje cen bombaža, ki so bile na višku takoj po vojni in so znašale v ameriški in egiptski industriji okrog 100% za eno samo leto. V Indiji pa se več. Sedanje razmere bodo najbrž ugodne za nasprotno tendenco cen, kajti v krogih, ki so morda preveč pesimistični, se cenijo prihodnji svetovni pridelki bombaža na piščih 10.000.000 bal. Zanimivo je mišljenje svetovnega strokovnjaka I. A. Tedda, ki pravi o bodočih perspektivah:

Ali se bo vrnila ameriška bombaževa industrija k predvojnemu rezultatu, ki že takrat niso zadovoljili svetovni potrebi? Na to vprašanje je treba odgovoriti odločno negativno, če se razmere na bombaževih poljih temeljito ne izpremenijo; posebno je treba zbolšati način gojenja in pospeševati zatiranje škodljivca mrčesa kakor tudi urediti nestalne cene, ki bi omogočile gojenje bombaža tudi pri sedanjih neugodnih razmerah. Kako visoka bo ta cena, seveda ni mogoče povedati vnaprej, toda že sedaj so nekatere bombaževе tkanine dražje kakor volnene. Kratkotrajna današnja situacija pridi malo upanja, da bi bilo mogoče tekom prihodnjega leta dvigniti bombaževu industrijo do predvojnega stanja in cene bombaža se bodo morale znatno povišati, da obdrže potrebo v mejah današnje produkcije. Dandanes je treba povedati, da so minuli časi, ko je bil bombaž na čezmernih tekstilnih material in njegova uporaba skoraj neomejena.

—g Novosadska blagovna borza 23. jan. Novi Sad, 23. jan. Cene notirajo v dinarjih: bačka pšenica 8 vag. 485—500, (476—487.50) sremski ječmen 5 vag. 500, nova bačka koruza 45 vag. 250—270, (225—270), nova suha bačka 2 vag. 290, beli bački fižol 2 vag. 300, sremski 1 vag. 400, pšenična moka »00« 10 vag. 712.75, 737.50, »2« 3 vag. 700—722.50, (725), »6« 1 vag. 575, otrobi 190 (181.50).

—g Zagrebski trg, Zagreb 23. januarja. Cene v dinarjih za 100 kg, postavno bačka, odnosno vojvodinska postaja notirajo: Pšenica (76—77 kg) 487.50—495, nova rumena koruza 225—250, umetno sušena 300—305, rž (72—74 kg) 350—375, ječmen za pivovarstvo 350—375, za krmo 325—350, oves 300—325, pisani fižol 400—402.50, beli 400—405, pšenična moka »0« 750—775, »2« 725—750, »4« 700—725, za krmo 255—255, drobn otrobi 200—225, debeli 250—260. Prijazna tendenca in živahen promet.

— Zagreb 23. januarja. Svinje I (debele) 22, mesnate 22, svinjska mast (100 kg) 36, slanina 29.5.

—g Beogradska blagovna borza, 23. januarja. Notirajo: Pšenica 77 kg, 5 do 6% franko vagon Beograd 15dnevna ponudba 490, pšenica 76 kg 5 do 6% franko vagon Beograd, ponudba 480, pšenica 77 do 78 kg, 5 do 6% postavno Požarevac 78 kg 460, ponudba 480, pšenica Pančevo 77 do 78 kg, 2 do 3% franko obala Beograd 15dnevna ponudba 495, pšenica 80 kg 2 do 3% prompt franko vagon Beograd Smederevo prompt 235 do 260, nova začasno suha koruza franko vagon Beograd prompt, povpraševanje 240. Pšenična moka »0« mlin Beograd pol kase neto ponudba 620, banatska moka št. »0« franko vagon Beograd povpraševanje 725, ponudba 750. Svinje garnitura franko vagon Valjevo 480,

Gospodarstvo.

500, sllive 70 do 75 kg franko vagon Valjevo 770 do 775, otrobi franko vagon Beograd neto prompt ponudba 223, drva franko vagon Beograd 170.

—g Sejem s kožami se je letos pričel že nekaj dni pred Sv. Pavlom. Ne vemo, iz katerih razlogov se je našim kožarjem — sejmarjem letos tako zelo mudilo. Mogoče obilica blaga ali pa kaj drugega. Želeti bi bilo, da se prihodnja leta ne kratijo več te stare pravice Sv. Pavla, ki že od nekdanjega plovstva stare sklicuje vse naše kožarje in lovce na sejem. Blaga včeraj ni bilo posebno veliko. Pa tudi kupci so bili bolj redki in manj živahni. Zajec je »notiral« K 100—120, lisica K2600—3000, kuna belica K 7000, kuna zlatica K 8000. Upajmo, da Sv. Pavel popravi vso to situacijo, ker nastavlja in strelja se je pri nas tudi letos mnogo seveda z najrazličnejšimi uspehi.

—g Prikojevalni tečaj za čevljarje v Ljubljani priredi Urad za pospeševanje obrti kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani na srednji tehniški šoli v četrtek dne 25. t. m. ob pol 5. popoldne in bo trajal vse delovne dni ob večernih urah. Ker je za ta tečaj še nekaj prostih mest, vabi Urad za pospeševanje obrti, da se zainteresirani prijavijo v pisarni na Dunaški cesti št. 22, da izpolnijo tozadevne prijave.

—g Zagrebački Zbor molit staležke korporacije i saveze raznih udruženja, kao i sva ostala društva, da svoje kongrese i glavne zemaljske skupštine održe na dane između 22. travnja i 1. svibnja u koje dane trale ovojodilnji proljetni veliki sajam uzoraka u Zagrebu.

—g Spremenjena monopolna taksa vžigalce iz domačih tovarov. Uprava državnih monopolov, odsele prodaje v Beogradu obavlja naredbu z dne 15. januarja 1923 Pr. br. 1066, da je upravni odbor samostalne uprave na svojem 125. seštanju z dne 30. decembra 1922 pod M. br. 18428 z odobrenjem komisarija gospoda finančnega ministra izdal odlok, da se spremenjena monopolna taksa na vžigalce, in sicer: Na švedske normalne žigice od 60 do 65 v kutiji po 0.46 Din po kutiji, na švedske male žigice od 50 do 55 v kutiji po 0.46 Din po kutiji, na parašinske žigice 100 do 110 v kutiji po 0.43 Din po kutiji, od 110 do 120 v kutiji po 0.43 Din po kutiji, od 50 do 60 v kutiji po 0.26 Din po kutiji, od 70 do 80 v kutiji po 0.26 Din po kutiji, na sumporne (žveple) žigice od 120 do 130 v kutiji po 0.47 Din po kutiji. Maksimalna prodajna cena vžigalce ostane neispremenjena, kakor je bilo to s tukajšnjim odlokom z dne 3. novembra 1922, št. 3401 (Uradni list) št. 115 iz leta 1922) odredeno.

—g Dobava papirja. Pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici se vrši dne 31. januarja t. l. ponovna ofertalna licitacija glede dobave 10.000 kg konceptnega meliranega papirja in 10.000 kg tiskovnega papirja. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Dobava desk in nesestavljenih zabojev. Uprava državnih monopolov v Beogradu sprejema nadalje do 1. februarja 1923 do 10. ure dopoldne ponudbe glede dobave desk in nesestavljenih zabojev iz mehkega lesa. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Dobava barv za telegraf in žige. Pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici se vrši dne 31. januarja t. l. pismena ofertalna licitacija glede dobave 300 kg modre barve za žige. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Prodaja stare vojaške opreme. Pri intendanturi Osečke divizije, oblasti v Osijeku se vrši dne 31. januarja t. l. ob 10. uri dopoldne ustmena dražba stare vojaške opreme (oblike, obutve, posode itd.) Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Kongres mednarodnih trgovskih zbornic. Poseben odsek, ki ga je izvolila mednarodna trgovska zbornica v Parizu je imel te dni več se za pripravo kongresa, ki se bo vršil od 18. do 25. marca v Rimu.

—g Ameriško blago. Da bi se na blago, ki je severo-ameriškega izvora moglo uporabljati minimalne postavke zakona o splošni carinski tarifi, je generalna direkcija carin z razpisom C. br. 1798 z dne 12. januarja 1923 rešila: da se razpis C. br. 43918/922 št. II. toč. I/b dopolni sledečim tekstom: Izvor blaga iz Severo-ameriških zedinjenih držav se more dokazati z originalnimi računi, ki nosijo v tem smislu potrdilo naših konsumentov, ki se nahajajo na teritoriji imenovanih držav.

—g Velik gospodarski kongres v Turčiji se bo vršil prihodnji mesec in sicer v Angori na iniciativno finančnega komisariata. Vabljeni bodo industrici, veletrgovci in raznovrstna finančna podjetja v Turčiji. Kongres bo trajal cel teden in hoče postaviti trdna tla za široko trgovsko gibanje v Turčiji s strani domačinov.

Politične vesti.

— Socjalistični blok se ni posrečil! V nedeljo se je vršila konferenca socjalističnih strank, na kateri se je razpravljalo o ustanovitvi enotne socjalistične fronte pri bodočih volitvah v narodno skupščino. Ta konferenca ni rodila zaželenega sadu. Ker so nekateri delegati zahtevali, naj se v socjalističen blok sprejme tudi takozvana krščansko-socjalna stranka, ki jo vodi, kakor je znano, katoliški komunist dr. Gosar, je prišlo na konferenci do ostrih sporov. Oni ki so se uvrstili temu predlogu, so naglašali, da krščansko socialna stranka sploh ne obstoja, marveč da je Gosarijeva skupina samo eksponent klerikalne stranke, ki si je naredila socjalistično krinko. Značilno je, da na konferenco sploh ni bila pozvana Bernotova socjalnodemokratska skupina, kar so posamični delegati zlasti ostro kritizirali. Na konferenci se je ugotovilo, da je ustanovitev enotnega socjalističnega bloka — nemogoča.

— Socjalni demokratije in volitve. O kongresu socjalnodemokratske stranke v Beogradu smo že poročali, zabeležili smo tudi, da se je na tem kongresu obširno razpravljalo o razmerah, ki vladajo v socjalnodemokratskih vrstah v Sloveniji. — Gotove socjalnodemokratske struje v Sloveniji so se postavile na popolnoma avtomatično stališče in so hotele igrati docela samostojno vlogo v socjalnodemokratski stranki. Slovenski socjalni demokratije bi naj ne bili zastopani v glavnem strankinem odboru, marveč bi samo pošiljali na strankine kongrese svoje delegate. Kongres se je z vso odločnostjo izrekel proti tem in je dal zato slovenskim socjalnim demokratom rok do 1. februarja da se odločijo za vstop v enotno stranko in da sprejmo strankin statut. Ako tega ne store, bo glavni odbor enotne stranke jel izvajati svojo posebno organizacijo v Sloveniji. Kar se tiče kandidatov za skupščinske volitve, je bilo sklenjeno, da naj nastopajo socjalni demokratje povsod samostojno. Kjer bi socjalnodemokratska stranka ne imela nobene nade na uspeh, bo strankino vodstvo izdalo direktivo, naj se pristasi abstinirajo od volitev. Na kongresu so bili določeni nosilci kandidatske liste in sicer: za Beograd dr. Kašanin, za vavlejsko okrožje Danilo Mitanič, za užičko okrožje Branislav Popović, za sremsko okrožje Vitoimir Korač, za Sombor in Veliki Bockerek Nedeljko Divac, za Subotico Milan Sekulić, za vvršacko okrožje Živko Tonalović, za sarajevsko okrožje Sreten Jakšić, za Zagreb Vilim Bukšić, za mesto Ljubljano dr. Milan Korun in za mariborsko okrožje Rudolf Golouh.

— Novi strankarski pti. Dne 1. februarja prične izhajati »Ljudski dnevnik«, glasilo dr. Ivana Sušteršiča. Tiskal se bo v Blaskovih tiskarni na Bregu. Urejal ga bo, kakor čujemo, sam dr. Sušteršič. — Isti dan prične v Zvezni tiskarni izhajati tudi glasilo narodne radikalne stranke »Jutrarnje Novice«. Kakor čujemo, bo glavni urednik tega lista Andrej Gabršček, urednik pa Ivan Podražai.

— Provokacija štajerskih Nemcev. Po poročilih iz Gradca namerava »Sudmarka«, odbor za spodnje štajersko, letos na posebno izizvalen način proslaviti obletnico in spomin žrtve, ki so padle 27. januarja 1919 v Mariboru. Proslave se udeležijo vse politične stranke na štajerskem. Protestantovski pastor Mahner ima slavnostni govor. Sodeluje pa tudi pevski zbor socjalnodemokratskih železničarjev v Gradcu.

— Nemške provokacije na Češkem. Nemci na Češkem so čim bolj predrznješi. Nedavno sta bila na ovadbo orožništva obsojena nemška fanatika tvorničar Liebl pa neki Salzer zaradi veleizdaje in protidržavnega govorjenja na nemški slavnosti »Sonnenwendfest« v Nirschem v štirinajstodnevno ječo. Kazen sta odsejala pretekli teden in ob 18. so ju izpustili iz zapore. Nirske Nemci so pri tej priliki nameravali obema jetnikoma privediti slavnosten sprejem in spredv z lampiončji. Ali o nakani je bilo obveščeno orožništvo, ki je Nemce razgnalo ter tako provokacijo nirske nemški fanatikov onemogočilo.

— Smrt bivšega čsl. ministra. V Pragi je umrl 18. t. m. dr. inž. Burger, svoječasi železniški minister češkoslovaške republike. Pokojni je bil rojen 1859. leta v Mořinkach, po dovršenih študijah je služil najprej na Češkem, kjer je bil imenovan za častnega doktorja tehnične znanosti, pozneje pa ga je avstrijska vlada povabila v ministrstvo železnic. Češki narod je izgubil v njem izvrstnega strokovnjaka in patrijota.

— Pritisk iz Smolenska. »Eho« poroča iz Polocka, da je revolucionarni vojni sovjet proglasil v Smolenskem okraju vojno stanje. Vsi boljševiški garnizoni v Vitebsku in Smolensku so odšli v neznani smeri proti jugozapadu. Štob zapadne fronte v Smolensku deluje zelo živahno. Na črti Polock—Vitebsk, Smolensk—Orša—Mogilev se opaža veliko gibanje rdeče armade posebno konjenice. Severno od Drisse, v okolici zapadne Dvine boljševiki pripravljajo u-

trdbe in mostove preko Dvine. Od Polocka proti Borkovičam in Braslavu so poslali vojaške dezore, ki so prekorčili nevtralnico.

— Skrzynski o zunanjih politiki. Poljski zunanji minister Skrzynski je podal v četrtek v parlamentu izjavo glede zunanje politike poljske republike. V vprašanju Klaipede se poljska vlada popolnoma strinja s stališčem antante. O Poljski so krožile razne vesti, tako n. pr. v Rigi, da so Poljaki napadli Litovce v Danzigu pa, da namerava Poljska zasedati Danzig in končno v Varšavi, da misli sovjetska Rusija napasti Poljsko. Minister je konstatiral, da so vse te vesti v zvezi z nemiri na bolgarsko-romunsko-madžarski meji, in imajo namen povzročiti paniko med zmagovalci v svetovni vojni in razširiti misel, da je realiziranje versailske pogodbe nemogoče, ne da bi se zrušil gospodarski in politični temelj Evrope. V taboru držav, ki so zmagale, pa vlada prepričanje, da je treba ohraniti mir, ki zavisí od udeležitve versailske mirovne pogodbe. Na vprašanje, zakaj se Poljska aktivno ne udeleží reparacijske akcije, je minister odgovoril, da bi bilo nespametno razburjati duhove, poleg tega pa je udeležba Poljske na francosko-belgijski akciji v ruhrskem ozemlju praktično nepotrebna, kajti v tem slučaju prihaja v poštev samo eksploatacija ruhrskega ozemlja s pomočjo francoskih in belgijskih inženirjev. Končno je minister izjavil, da današnji mednarodni položaj ne vzbuja nobenega strahu.

Glasheni vestnik

XL SINFONICNI KONCERT MUZIKE DRAVSKE DIVIZIJE.

(Konec.)

Oglejmo si vzroke, zakaj so orkestralni koncerti večinoma deficitni. Ne leži vsa krivda na občinstvu, ki dvoran »Uniona« ne zasede vedno, tako kot bi si vsak prijatelj glasbe želel. Koncertna publika je vedno ista. V prvi vrsti sede honorarji, če pridejo. Nadaljnje vrste, kjer bi morali sedeti ljudje, ki imajo kaj pod palcem — zevajo prazne. Ti pri svoji obloženosti mizi ne morejo misliti na kulturo, ker so zadovoljni da žive luksurično in primerno povojnim dobičkonosnim razmeram. V prihodnjih vrstah in na balkonu opazimo znane obraze iz meščanskih krogov, na stojščih zgoraj in spodaj pa duševni proletarijat: glasbenike, profesorje, uradnike in dijaštvo. Ta duševni proletarijat tvori stalno koncertno publiko, ker je željan duševne hrane, pa si mora od ust odtrgati se onih borih 12 K za vstopnico. Pri navadnih koncertnih cenah vrže razmnožena »Unionova« dvorana okroglo 30.000 kron. Od tega zneska je treba vnaprej plačati 10% državnega veseličnega davka in 20% občinskega veseličnega davka, torej skupaj 30% kosmatega dohodka. Oba davka sta vnebovpišna krivica, ki ubija vse naše koncertno življenje. Država in mesto smatrat koncertne prireditve istovetne z velicami, plesi, kabareti, šantami in barji. Pomislite ljudje božiji! Država noče koncertom odpisati davka, češ da gre ta denar za invalide. Ugledni narodni predstavniki mi ne nedavno zatrdili, da invalidskega fonda ni, in da gre denar v skupno državno blaginjo. — In ker ni državni veselični davek dovolj obremenil koncertne prireditve, je prišlo na ljubljanskem magistratu nekemu na misel, vpeljati še 20% občinski veselični davek v prid mestnim ubožcem. Ta davek se pobira že več mesecev, toda mestnih ubožcev je po ljubljanskih gostinlah čedalje več. Ancliramo na novi občinski svet, naj v svoji prvi seji brez odloga odpravi ta krivični davek na koncertne prireditve, naprti naj ga pa veseličam in plesom.

Pojdite gledat vsak večer v »Narodni dom«, kako se raja in pleše v današnjih časih druginje! Naprtite plesom 50% občinskega in 30% državnega davka! Če imajo ljudje toliko denarja za trganje podplatov, naj ga dajo tudi za invalide in občinske reveže! Dajte na koncerte, torej kulturne prireditve, ki ne služijo zabavi, marveč prosveti, pa naj država in mesto oprostita vsakega davka. Sveta dolžnost vseh merodajnih činiteljev, poslancev in občinskega sveta ljubljanskega je, da nemudoma preprečijo nadaljnje ubijanje naše kulture. Pravilo, da so telodavne in sportne prireditve tega davka proste. Spoštujem sokolsko in sportno delovanje. Telodavka krepi telo, v zdravem telesu je zdrav duh, toda narodu je treba tudi srčne kulture. To pa gotovo višje cenim kot metanje žog! Privoščim telodavbam in tekmarom oprostitve davka, pa jo z isto pravico zahtevam tudi za koncerte! — Kar torej — ta preklecni davek ne obremeni koncerta, pomagajo drugi stroški. Dvorana, kurjava, razsvetljava, plakati, plakater, časopisna reklama (ta tudi ni zaslonji), nabava notnega materiala, biljeterji, ognjegašci, eventualno postavljanje odra pri pevskih koncertih, stroški za vse to so tako veliki, da če koncert ni razprodan, v blagajni sploh nič ne ostane ali pa je prireditelj deficitna tako kot n. pr. koncert Orkestralnega društva Glasbene Matice ob proslavi petdesetletnice obstoja Glasbene Matice.

In malo drugače se bo godilo financam sinočnjega koncerta. Nabralo se je sicer precej ljudi, vendar pa ne toliko, da ne bi zevale v sedežih in celo na stojšču velike praznote.

Koncert je muzika dravske divizije otvorila z Mozartovo serenado za godalni orkester, s prijetno graciozno klasično godbo, ki nas je prestavila v brezkrbne čase rokokoja. Izvajana je bila eksaktno in zdelo se nam je, da dr. Cerinu klasična glasba — vkljub temu, da neguje tudi moderno — posebno leži. Pravtako sta lep užitek nudila Borodinov rca ruski Prizor iz srednjeevropske stepe in Stančičev živahni sinfonistični Scherzo. Glavni del vzporeda pa je orkester absolviral v grandiozni Jirakovi sinfoniji, ki zanima zlasti po svojih kontrapunktno bogato pretekanih stavkih in je ostavila v poslušalcih velik vtis. Po vsaki odigrani točki je publika izvajalcem in dirigentu dr. Cerinu prirejala vesele ovacije. Z večeršnjim koncertom je muzika dravske divizije ponovno dokazala, da je važen kulturni faktor med nami in je želimo, da vkljub težkotam, ki danes ogrožajo redno koncert-

no delovanje prav vsakomur vztraja v svoji dosedanjí energiji in ne krene iz jasno začrtane poti, ki jo vodi vedno višje in višje!

— Odbor Zveze slovenskih pevskih zborov pozivlja vse včlane zboro, ki še niso kupili Pevskega koledarja, da to nemudoma store. Naročila sprejema Zvezna knjigarna v Ljubljani, Marjan trg št. 8. Vsak zaveden pevec naj koledar kupi!

— Odbor Zveze slovenskih pevskih zborov je založil tri zboro Emila Adamiča, dva moška »Kje si svo'e lice umila« in »Ti in jaz« ter mešani zbor »Vso moč pri potoci«. Zbori so krasno litografirani v partiturah in jih še tekom tega ali začetkom drugega tedna dbe vsa včlanjena društva brezplačno v tolikih izvodih, za kolikor članov so lansko leto poravnala Zvezino članarino. — V »Zvezo« sta stopila pevski zbor bralnega društva na Bledu in pevski zbor akad. društva »Triglav« v Ljubljani. Dosedaj včlanjenih društev in zborov je 34. Naslov: Zveza slovenskih pevskih zborov, Glasbena Matica, Ljubljana.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA.

Sreda, 24. jan.: Madame Sans Gene. Izv. Četrtek 25. januarja: Čudež sv. Antona in Crna dama iz sonetov. Red A. Petek 26. januarja: Lilium. Red D. Sobota 27. januarja: Živi mrtvec, Znižano cene. Delavska predstava. Izven. Nedelja, 28. januarja: Lilium. Ob 3. popoldne. — Volček. Ob 8. večer. Izven. Ponedeljek 29. januarja: Madame Sans Gene. Red E.

OPERA.

Sreda, 24. januarja: Mefistofeles. Red E. Četrtek 25. januarja: Nižava. Red D. Petek 26. jan.: Gorenjski slavček. Red A. Sobota 27. januarja: Triptychon. Red C. Nedelja 28. januarja: Nižava. Izven. Ponedeljek 29. januarja: Zaprtlo.

SENTJAKOBSKI ODER V LJUBLJANI

V soboto, 27. januarja: »Automobilist«.

— Iz pisarne šentjakebskega gledališkega odra v Ljubljani. V soboto 27. januarja se igra četrty priljubljena burka »Automobilist«, ki je bila že trikrat razprodana. — V nedeljo 28. januarja gostuje šentjakebski oder v Sokolskem domu v Škofji Loki z isto burko »Automobilist«. Začetek ob 8. večer.

— Dr. Pečnik: Jetika. II. Izdaja, Cella, 1923, založila knjigarna Gorčar & Leskovšek, 162 strani. Cena 14 D. Znanstveno praktična razprava o celokupnem vprašanju jetike za vsakega, ki se hoče informirati. Današnje zdravljenje jetike za jetične in za zdravnike. Leta 1921. je izšla I. izdaja. Več tisoč izvodov je razširjenih po Sloveniji posebno med jetičnimi in med zdravniki. I. izdaja šteje 48 strani. II. izdaja je narasla na 162 strani, iz borušrice je nastala knjiga, ki ima čisto drugo vsebino. Pisatelj je knjigo popolnoma spremenil. II. izdaja je popolnoma nova knjiga. Suha znanstvena stvarila je tako zanimivo urejena, da se knjiga čita kakor kaka povest, čim dalje se čita, tem večje postaja zanimanje. V knjigi je tudi več sto nanovo ustvarjenih slovenskih znanstvenih zdravniških izrazov, tehničnih terminov, deloma iz nemščine ter deloma tudi iz angleščine in francosčine. Avtor, ki je bil dolga leta v zimovišču Katro, obvladuje vse tri jezike enako dobro, kar bo zanimalo posebno zdravnike ter tudi druge olikane kroge. II. izdaja je za poduk med ljudstvom posebno pripravna. Olikani krogi naj jetične na to knjigo opozore. Čital pa bo knjigo tudi vsakdo z najvišjim zanimanjem. Slovenščina dobi z II. izdajo knjigo, ki je nimata niti hrvaščina, niti srbsčina, ki sta v tej stroki silno siromašni. Zdravim v jako obširno informacijo o celokupnem vprašanju jetike, jetičnim in poduk, kako se naj ravnaajo, da zopet pridobe zdravje, prinaša knjiga tudi jako veliko podatkov za zdravnike, ki niso specialisti. Vsaka knjižnica, vsako izobraževalno društvo, vsaka šola in župnija, vsak jetični in ne manj —, and the last not the least —, tudi vsak zdravnik mora imeti vsaj en izvod te knjige.

— Jos. Kostañevce: Zbrani spisi. V tiskarni »Panonija« v Gornji Radgoni so priprave Kostañevcevi zbrani spisi, ki so proračunani na okroglo trideset zvezkov in ki bodo izhajali mesečno po eden da dva zvezka v žepnem formatu po pet tiskanih pol. Prvi zvezek izide začetkom februarja ter stane s poštnino vred D 6.50. Naročajo se v gori imenovani tiskarni ali pa naravnost pri pisatelju v Mariboru. Ob železnici št. 6/II. Plača se lahko vsak zvezek posebe ali pa tudi več zvezkov skupaj vnaprej. Ker je Kostañevce znan kot dober in priljubljen pisatelj, je gotovo, da se bodo njegova dela sproti razpečala. Priporočamo!

— Jugoslavenska Njiva. Izšao je 2. broj. Jug. Njive. J. Demetrović započinje aktualnu anketu »O sadržani našega nacionalizma«. Prof. Oton Frangeš u članku »Veliki i mali posjedi« naučno raspravlja taj važni problem u vezi s našom agrarnom reformom. G. Krklec javlja se pjesmom »Gradska jutro«. Dr. D. Trbojević u članku »Stvaranje nove naučne osnove za srednje škole« iznosi svoje nazore o skladnom razviku duševnih sposobnosti kao svrši naše škole. Velmar Janković javio se novelom »Jesenja balada«, dr. V. Dvorniković nastavlja svoju studiju »Shakespeareov Hamlet i hamletizam u Kranjskoj« koja pobuđuje sve veće zanimanja kao rijetka u nas čisto naučno osnovana književna studija. Ruski kritik Nikolaj J. Fedovov u jednom eseju crta »Rusku revolucionarnu književnost«. U pregledu ima članaka iz područja umjetnosti, nauke i politike. — Jusslav. Njiva izlazi dva puta mesečno, a na godinu stoji 120 Din. na pol godine razmerno. Uprava Jugosl. Njive, Zagreb, Marovska ulica broj 30.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 24. januarja 1923.

— Oživiljenje narodno-napredne stranke je v vsej naši javnosti vzbudilo splošno pozornost. »Slovenec« je novi stranki posvetil uvodnik, kar dokazuje, da so si klerikalci v svesti, da ni smeti podcenjevati tega novega pojava v našem političnem življenju. Dejstvo, da so disidenti demokratske stranke organizirali staro narodno napredno stranko, česar v mladinskih krogih niso pričakovali, je porazno vplivalo zlasti na mladino, kar priča pisava »Jutra«, ki se drži sicer bolj rezervirano, zlasti pa pisava mariborskega »Tabora«, ki se vsprši oživiljenja narodno-napredne stranke tolaži edino s tem, da je ž njo minila obehnem tudi — slava »Jugoslovske zajednice«. No, tudi ta tolažba jim ne bo pomagala, ker se bodo gospodje mladini v kratkem prepričali, da še vedno krepko živi ona Zajednica, ki je nastopila pri ljubljanskih občinskih volitvah in katero so že ljubljanski mladinski listi tolikokrat polagali v grob. Tudi hrvatski listi posvečajo veliko pozornost ustanovitvi narodno-napredne stranke. Glasilo Hrvatskega bloka »Hrvat« ji posveča članek naslovljen »Nova stranka v Sloveniji«. V tem članku piše med drugim: »Razkol med obema skupinama demokratov v Sloveniji je izveden od kraja. Skupina okrog »Slovenskega Naroda« t. j. takozvana skupina starinov pod vodstvom dr. Tavčarja in dr. Ravničarja, se je, kakor je znano, že preje odcepila od Pribečevićevih apartistov in junakov raznih bančnih, svinčenih in drugih korupcijskih afer okrog »Jutra« ter gospodov Kukovca, Žerjave in Kramerja. Ona se je pridružila Davidovičevi skupini in politiki zagreškega kongresa, sedaj pa je osnovala novo stranko... V narodnem vračanju se narodno-napredna stranka postavlja na slovensko narodno stališče. Ako bo v socialnih in gospodarskih vprašanjih nanredna, kakor ji kaže ime, bo postala važen faktor v konsolidaciji slovenskih razmer. Katero mora v prvi vrsti upoštevati. Največji kontingent pristašev bo dobila nova stranka od bivših demokratov, ki so razočarani zapustili demokratsko stranko. Demokratije so v Sloveniji pokopani.«

— Minister dr. Zupančič v Belikraju. Iz Črnomelja nam poročajo: Minister dr. Zupančič je bil danes 23. t. m. v Črnomlju svečano sprejet. Mesto je bilo v zastavah, sprejema se je udeležila šolska mladež in požarna bramba. Glavar Kaki je predstavil ministru funkcijonarje. Popoldne je minister sprejel deputacije uradnikov, okoliških županov in posamične. Jutri oddide minister v Griblje, Gradac in Metliko.

— Delegat ministrstva financ v Ljubljani. dr. Karel Šavnik je v sredo, 24. t. m. službeno odpotoval v Beograd, odkoder se predvidoma povrne v 8 dneh.

— Z univerze. V soboto 27. t. m. ob 11. dopoldne bo v zbornični dvorani ljubljanske univerze slovenski podelitev dijaških nagrad iz svetosavske ustanove Nj. V. kralja.

— Kaj je laž? Na našo vest, da je g. dr. Kramer na nekem političnem sestanku pozival na bojkot našega lista, odgovorja g. dr. Kramer v današnjem »Jutru« takole: »Na to odgovarjam z ugotovitvijo, da v nedeljo nisem imel v Trbovljah in nikjer drugod nobenega sestanka in da sem bil zadnjič v Trbovljah lani čez božične praznike pri svoji materi.«

— Slovenski Narod naj ne skrbi za mojo korektnost, to že vedno sam opravi. Tudi reklamo za »Jutro« naj mirno prepusti upravi našega lista in pa nad vse razveselivo razstojem številu njegovih naročnikov in čitateljev.«

— Da se bo videlo, koliko je lažja na naši vesti, ugotavljamo tole: dotični politični sestanek se res ni vršil v nedeljo v Trbovljah, marveč v soboto v Zagorju ob Savi. Na tem sestanku, na katerem je bil dr. Kramer, se je ščevalo proti »Slo. Narodu« in tu se je tudi sklenila resolucija, da se naj deluje na to, da naročniki odpovedo »Slov. Narod« in si naroče »Jutro«. Ali je to laž?

— »Jutro« in mladini se zagantato zopet v naš list. Pitalo nas s prilikmi in naslovi. Ki jasno in glasno narobe dokazuje njihove goreče želje za skupno napredno fronto. Mi teh izbruhov ne citiramo. Čudimo pa se, kako da morejo »Jutrovc« pisariti o sadističnem početju itd. Kedo ve, kaj imajo ti veledostojneži še vse pripravljeno za ta strašno jim neprijetni »Slov. Narod«, ki bi ga nabrašje pohodili in čimprej zadušili s svojimi robotnim psovanjem in znanimi svojimi sredstvi. In potem pravijo še, da ne odgovarjajo kakor zaslužijo — »Slov. Narod«. Zakaj pa zadržujete svojo jezo? Ali ne veste, da to škoduje vašemu zdravju? Le ven, z vso Vašo mineštro! Vam bode vsaj odleglo. In to je, mislimo, želja »širokih naprednih krogov,

na katere se sklicujete s širokim svojim prepričanjem in s široko svojo vestjo!

— Naša zveza s morjem. Včeraj se je vršilo v Ljubljani skupno zborovanje upravnih svetnikov dolenske, vrhniške in tržiške železnice. Na dnevnem redu tega zborovanja je bilo vprašanje železniške zveze z morjem potom podaljšanja dolenske proge. Podlago razpravi je dalo obširno strokovno poročilo g. ing. Klinarja. Po vsehstranski svari debati so bili storjeni soglasni sklepi. Izda se posebna brošura, v kateri se objavi izvrstno poročilo g. ing. Klinarja. Po vsestranski stvarvelikim odobravanjem. Prične se takoj z aktivnim delom za izvedbo prepotrebne zveze ter se bo skušala pritegniti v projekt inozemski kapital, da sodeluje pri izgradnji nove proge ter se zainteresira tudi industrija in prizadejih krajev. Zborovanju je prisostvoval tudi dvorni svetnik g. Fran Suklje, odlični strokovnjak v železniško-gospodarskih vprašanjih. Gosp. Suklje je prepričan, da je predmetna akcija na pravem potu in da bo v doglednem času vodila do zaželenega uspeha.

— Borze v Jugoslaviji, katere poslujejo z valutami, devizami in efekti, so doslej v Beogradu in Zagrebu. V zadnjem letu pa so nastala v gospodarskih krogih stremjenja, da se osnuje borzi tudi na obeh kraljevitih v Skoplju in v Ljubljani. V Ljubljani je poseben odbor že dolgo časa na delu. Posrečilo se mu je dobiti že dovolitev za blagovno borzo v Ljubljani. Taka borza bi bila seveda le torso ter bi ne imela garancij za uspevanje. Agilni ljubljanski odbor žilavo nadaljuje svoje prizadevanje za popolno borzo, kakršna bi edino ustrezala tukajšnjim ekonomskim potrebam. Zagrebški borziški krogi, v katerih imajo navadno umstveno vodstvo izrealitije, so protivni prizadevanju ljubljanskih krogov. Dokler je bil režim gospoda Plavšiča, ki je bil rad eksponent zagrebških interesov, vprašanje ljubljanske borze ni dobro napredovalo. Sedaj je pa po naših informacijah položaj ugodnejši ter se je nadejati, da uspejo upravičene zahteve naših gospodarskih krogov. Gosp. fin. minister Stošadinovič presoja vprašanje pravičnejše in prijaznejše. Ljubljanska borza bi mogla hitro zanočeti z delom. Odbor je že ugledil pota ter je celo zagotovil že lep lokal v poslopju »Filharmonije«. Tudi v Skoplju se gospodarski krogi živo gibljejo za ustanovitve lastne borze, ki bi nomeniala za ondotne kraje osamosvojitve v valutarnem pogledu. Sedaj je Skoplje in njegovo atrakcijsko ozemlje zelo pod vplivom Soluna ter valovanja grške drahme.

— Odgovor »Jutru«. Prejeli smo: Današnjim ravnateljem »Slavenske banke« se niso ponesrečile samo velikopotezne kupčije s svincom (sodno-kazenska preiskava radi zločina goljufije se bliža koncu), izmuznil se jim je deloma po zaslugi moje malenkosti iz rok tudi »Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani« s svojo ogromno imovino, ki tvori starostno preskrbo skoro 8000 zavarovancev »zasebnih nameščencev«. Vsi tedga se je na komando gornjih gospodov »Jutrova« petelin razkorčal na kupu goljone, ki ga je stlačil kar v cele dve kolone svoje današnje številke in zatrobil je pod devizo »Volitve v Pokojninski zavod« svoj bojni kikiri proti meni, proti Združenim zasebnim nameščencem in v čudni zvezi proti »Jadranski banki. Kar se tiče »Združenih zasebnih nameščencev« prepustim odgovor njim samim, kar se tiče ostalih dveh, naj bo dovoljeno odgovoriti meni. »Jutro« trdi, da Jadranska banka organizira listo »Združenih zasebnih nameščencev« in navaja za to neke »dokaze«. Priganjati Slavenske banke, razkrinkani v časopisih od strani Združenih zasebnih nameščencev, so v svoji zadrugi uporabili staro deplasirano sredstvo Retoukutschen: »Da volitvi ne bi verjeli dokazom, da so takozvane »Strokovne in nadstrankarske liste« pravzaprav le liste Slavenske banke in mladinskega »Jutra«, moramo zakričati na ves glas, da so Združeni zasebni nameščenci trabant Jadranske banke! Gospoda, Vaša demagogija je škrbasta, vaše kandidatne liste govore same! Da sem jaz kot član Društva uradništva denarnih zvodov Slovenije pobiral podpise pri mojih kolegh zoper kandidaturu nekaterih gospodov, nisem samo nikdar dementiral, ampak sem celo detajlno pojasnil v številki 9. »Slovenskega Naroda« od dne 13. t. m., kako se je stvar vršila. Da je nemila usoda zadelo pri tem slučajno člana društva, ki je nameščenec Slavenske banke in ne Jadranske banke — dotični je namreč sfrčal s kandidatne liste, po volji članov in odbora društva — je meni le na zadovoljstvo! Ako se je nameščenec Jadranske banke peljal v njenem avtomobilu na agitacijo, je

to čisto v redu: plačal bo stroške vožnje, ravnatelj Slavenske banke bi mu sigurno ne bili stavili na razpolago enega svojih luksuznih avtomobilov! Da je Jadranska banka plačala proglašene »Združenih zasebnih nameščencev« v listih, ni res. Za objave v listih do danes ni predložen od nobenega lista nikomur nikak račun, eventualne račune pa bodo plačali akcijski odbor »Združenih zasebnih nameščencev« za sebe, akcijski odbor »Združenih službodajalcev« pa za sebe! Ako nameščenci Splošne stavne družbe v Mariboru izjavljajo, da se bodo ravnali po navseh svojega ravnatelja in ravnatelja Jadranske banke — slobodno jim! Jadranska banka — centrala ni nikdar poslala svojim podrejenim organom navodil, da naj nameščentvo voli listo »Združeni zasebni nameščenci«. Podobno trditve »Jutra« sem kategorično ovrget že v omenjeni številki »Slovenskega Naroda«. Jadranska banka je dirigentom svojih podružnic z dopisom od dne 12. t. m. le sporočila, da sta od strani nameščencev postavljene dve listi: »Združeni zasebni nameščenci« in »Strokovna in nadstrankarska lista«, brez vsakega navodila, kako naj nameščenci volijo! Ako imajo torej gospodje od »Jutra« v rok kak dopis Jadranske banke, ki dokazuje nasprotno, je isti apokrif. Način investicij zakladov Pokojninskega zavoda je v štatu tretiran, na široko pa so si gospodje mladini odprli v štatu, sestavljenem in obelodanjenem v času njihovega paševanja v vladi, vratca v § 42, točka 10. štata, ki daje ministru za socialno politiko (tedaj njihov človek) pravico, »dovoliti Pokojninskemu zavodu, da nalaga svoje sklade tudi drugače, nego določajo ti predpisi« in § 8. istega štata daje predsedniku Pokojninskega zavoda, ki naj bi ga po njihovih intencijah imenoval isti minister za socialno politiko, pravico, sistirati sklepe upravnega odbora, načelnštva in obnega zbora, ki po njegovem mnenju nasprotujejo zakonu ali štatu, ali bi lahko prizadejali Pokojninskemu zavodu nepovračljivo škodo. Uprava Pokojninskega zavoda, ki ima po štatu pravico sklepanja o plodonosnem nalaganju razpoložljive gotovine zavoda, naj bi bila torej igračka v rokah predsednika, na čigar mesto so gospodje mislili imenovati svojo korifejo! Vsi tedga potrjujem »Jutrovo« trditve, da Združeni zasebni nameščenci ne bodo spremenili zakona (to je štata) v škodo Pokojninskega zavoda — pač pa bodo to storili na korist skoro 8000 nameščencev, za katerih starostno preskrbo se gre. Kar se tiče napada na Jadransko banko kot zavod, samo par vrst Jadranska banka ima toliko poštenega denarja, da lahko zadosti potrebam svoje klijentele. Skozi »odprtine«, ki naj bi bile zazijale pri Jadranski banki, so sfrčali na beli dan tedanji ravnatelj Jadranske banke. Sramota denunciacije Jadranske banke v Trstu, aranžirana pri italijanskih oblastvih od strani patentiranih državotvornih elementov iz Jugoslavije (iščite jih, gospodje od »Jutra«!) — pada na denuncijante same! Sanacije Jadranska banka ne potrebuje, pač pa občuti potrebo po nujni sanaciji svojega zavoda generalni ravnatelj Slavenske banke A. Praprotnik, ki v strahu, da mu odidejo ogromni milijoni, naloženi v Slavenski banki od bivšega režima, skuša sleči svoj mladinsko-demokratski kostum in pomerja novega, radikalskega. Ali se Vam zahoče detajlov...? Ako želi »Jutro« nadaljevati svoje napade, slobodno mu. — Dr. Roman Ravničar, prokurist Jadranske banke.

— Promocije. Dne 26. t. m. ob 12. uri dopoldne bosta promovirana v veliki dvorani tukašnje univerze g. abs. pravnik Karel Skrinjar iz Sežane in Jakob Svet iz Unca za doktorja prava.

— Snežne ovire na železnih. Radi velikih snežnih zametov je do nadaljega ustavljen celokupen prometniški in tovorni promet na progah: Osijek-Strizivojna Vrpole-Samac, Slatina-Noskovci, Bečlovac-Garešnica, Družica-Grubčevci-Prijedor-Knin in Smetica-Jajce. Sprejemanje pošil k naslovljenih na Šumsko industrijsko podružje Dobričin-Drvar d. d. Prijedor ni ustavljeno.

— Delovanje policijskega oddelka v Celju v l. 1922. Dospelo in rešenih je bilo 18.407 vlog. Potnih listov je bilo od 15. maja do konca leta izdanih 936, podaljšanih 3105. Vizumov se je izdalo jugoslov. državljanom 2326, inozemcem 1715. Za Ameriko se je izdalo potne liste 19 oseb. Aretacij je bilo izvršenih 335. Policijsko je bilo kaznovanih 921 oseb. Podaljšanih policijske ure je bilo dovoljeno 112 strankam. Raznih prireditve je bilo dovoljenih 197. Javnih zborovanj je bilo 113. V Celju je delovalo 74 društev, med temi 6 nemških. Razpust je bilo predlaganih 46 društev. Razpust je bil izvršen pri 23 društvih. V Celju je prenočevalo v preteklem letu 28.829 oseb. Umorov ni bilo, poskus samomora so bili 4, roparska napada 2.

— V stamovniško razsodišče v Celju je voljenih po 20 zastopnikov najemnikov ozir. hišnih posestnikov.

— Mestno kmetstvo v Celju ima nalog, da sprejema od hišnih posestnikov zavrnjeno najemlino na ta način, da se doprinese pri magistratu le knjižice, denar pa se ima naložiti pri celjskih denarnih zavodih.

— Absolventi celjske rudarske šole bodo uživali v vojaški službi iste ugodnosti kakor absolventi poljoprivrednih in obrtnih srednjih šol.

— Mestna občina celjska namerava v kratkem otvoriti svoj kino. Obč. svet je mestnemu uradu naročil, da predloži konkretne predloge.

— Radi malomarnega pobiranja nočne davka sta bila v Celju kaznovana od mestnega magistrata hotelir Martinovič v »Unionu« na 1000 Din. gostilničar Anton Pristovnik pa na 500 Din globe.

— Nov list v Skoplju. V Skoplju je začel izhajati dvakrat na teden demokratski list »Narodna volja«.

— Ravnateljica in gojenici ruske realne gimnazije in dečega doma »Ponovič« se srčno zahvaljujejo za božična darila: »Ljubljanski kreditni banki«, »Slavenski banki«, »Jadranski banki«, »Prvi Hrvatski štedionici«, »Slavenski banki« in »Trgovski banki«.

— Japonska noč v Mariboru. Pišejo nam: Odkar obstoji velika Götzova dvorana, še ni bila nikoli tako prenapolnjena kot v »Japonski noči« v soboto dne 20. t. m. Mnogo ljudi je moralo oditi, ker še ob 23. ni bilo več prostora niti za garderobo, če ravno je bila porazdeljena na več mestih. Na stotine ljudi je odhajalo še pred polnočjo, ko se je ranje prišlo šele razvijati, ker niso mogli prestopiti v gneči. Naval na budhov tempelj je bil tak, da ga je moč na stražo, deloma iz odbornikov veseličnega odseka, deloma policije komaj vzdržala. V tem tempelju je bil pravzaprav bar, ampak tako lično in umetno prirejen, da ga je hotelo vse videti in okusiti njegove dobrote. Vsi prostori so bili v japonski noči primeren okrašen in opremljen. Na celim okrasu se je poznalo, da ga je ustvarila umetniška roka: ne pretirano, pa originalno. Bilo je mnogo okusno opravljenih Japoncev in Japonk, posebnost pa je vzbujala pristna Japonska. Umetniški klub »Grohar« je na tem večeru brezdomno preselil vse dosežanje prireditve v Mariboru. Te prireditve je udeležilo mnogo občivalcev iz vsakega okrožja pa tudi iz Ljubljane in drugih mest. Še ob 2. jutraj je bilo okrog 3000 ljudi v dvorani.

— Prireditelj »Jagaballa« v Celju so drzni ljudje. Na svojo prireditve vabijo tudi slovensko občinstvo z nemškimi vabilili. Čudimo se, kako je kaj takega mogoče še v petem letu po prevratu. Taki držnosti bi se moralo enkrat za vselej narediti konec.

— V silobranu ustrešila svojega moža. Žena monterja Laznika v Zidanem mostu Cecilija Laznik je zbog ljubosumnosti živela s svojim možem v ne prav srečnem zakonu. V neki noči je prišlo med njima do prepira, v katerem jo je on prišel daviti. Laznikova je pograbila samokres in ustrešila moža v glavo. Na dobljeni poškodbi je mož čez dva meseca umrl v celjski bolnici. Celjsko okrožno sodišče je te dni obtoženko obsodilo radi prekoračenega silobrana na dva meseca težke ječe.

— Vlak povozil dva vola. V ponedeljek jutraj so v Mariboru po Tržaški cesti gnali večji transport živine. Ko so pristili na železniško progo na Ptujski cesti, je čuvaj hitel zapirati zatvornice, ker je že prihajal jutrajni ljubljanski vlak. Dočim se je gončame posrečilo spraviti večji del živine pred zatvoro, sta ostala dva vola med zatvornicami, ter se obrnila po progi. Vlak je oba povozil in seveda razmesaril.

— Smrtina nesreča na Grosuplem. Delavec na kolodvoru v Grosuplem Ivan Perne je valil večeraj 23. t. m. popoldne težke, z vinom napolnjene sode, iz vagona. Pri tem pa mu je nenadoma zdrsnilo in je padel pod sod, ki mu je šel čez glavo. S težkimi poškodbami so ga prepehali v ljubljansko javno bolnico, kjer je danes jutraj umrl.

— Nesreče in nezgode. Delavec Alojzij Turk iz Prezida je valil hlode s hriba. Pri tem mu je padel hlood na desno nogo in mu jo zlomil. — Dragotin Jaitič, žagar v Jendolu, se je na cirkularni žagi nevarno vrezal v desno roko. — Ivana Dovčen, krova iz Zgornje Šiške, je na dvorišču sunil neki mladenič z nožem v levo roko. Poškodovance so prepehali v bolnico.

— Tragčna smrt. Josip Bratun, 22letni čevljarški vajenec iz Dobruni, se je vračal v nedeljo popoldne iz Trebeševga domov v Dobrunje. Ker je bil nekoliko vinjen, je med potjo zaspal pod nekim kozolcem. Drugo jutro so ga našli zmrižnega. Prepehali so ga takoj v ljubljansko bolnico, vendar je bila vsaka pomoč izključena. Nesrečnež je bil že mrtev.

— Zagoneten slučaj. Posestnikov sin Fran Čadež iz Stare Oselice je prišel v župnišče, kjer je pa župnik Ivan Soukup ustrelil nanj in ga zadel v desno koleno. Slučaj od sedaj še ni pojasnjen.

— Želodčne bolečine, pomanjkanje teka, motenje prebave, kar izvira iz prepočasnega delovanja črevesa, hitro odstrani raba grčice »Franz J. Josef«.

— Jutri v četrtak, bo torej praznovala naše rusko dištvo Tatjanin dan v vseh prostorih Narodnega doma. Čisti dobček bo v prid menzi ruskih akademikov. Občinstvo naj se udeleži prireditve v prav velikem številu sebi v zabavo, dobri stvarici v korist.

— Kino Tivoli. »Sodoma in Gomora« v Zagrebu z velikanskim uspehom prolongirana. V Ljubljani premiera 22. marca. Slike tega vefilma so za tri dni razstavljene v čakalnici Kino Tivoli. Jutri 25. januarja, največji francoski Pathefilm v dveh delih: »Atlantis«, v glavni vlogi Stara Napierkowska. — Slavno občinstvo se že sedaj opozarja na vefilme v treh delih: »Dr. Malaruse«. Navedeni filmi prekašajo vse

— V Ljubljani se je preteklo leto ustavnova (vrška American d. z. o. z.), ki si je nadelo nalogo pospeševati izvoz v Združene države ameriške posebno onih produktov, ki nimajo domačega ali evropskega trga kot n. pr. pletarski izdelki, čipkarski izdelki, suhe gobe, suhe slive, orohi, kuzuhovina itd. Ker ima družba afiliranj zavod v New Yorku, bo lahko svojo nalogo izvršila. Do sedaj že ima naročil v vrednosti več milijonov.

NAJNOVEJŠA POROČILA.

VLADNE KRIZE NI!

— Beograd, 24. jan. (Izv.) Vesti, ki jih priobčujejo v zadnjem času listi, ki so v zvezi s Pribečevićev skupino, o vladni krizi, zlasti pa o odstopu finančnega ministra dr. Stojadinoviča, so docela izmišljene. Takisto je tendenciozno izmišljena seveda tudi vest, da je treba v kratkem računati s padcem celokupnega kabineta. Po informacijah na merodajnem mestu je treba ugotoviti, da ostane sedanja vlada trdno na krmlu, dokler ne izvede svoje naloge, t. j. dokler se ne izvedo volitve v narodno skupščino.

MUSSOLINIJEVE POLITIČNE MAHNACIJE.

— Beograd, 24. jan. (Izv.) Po poročilih iz Rima, je rimska »Tribuna« priobčila dnevni red seje za 6. febr. t. l. sklicanega rimskega parlamenta. »Tribuna« je podčrtala, kakor tudi ostali listi, okolnost, da se na dnevnem redu ne nahaja ratifikacija santmargheritskih konvencij. Beogradska »Tribuna« je sedaj začela dvomiti v iskrenost Italije in naglašja, da je verjetno, da ima Mussolini v načrtu nove mahinacije glede izigravanja rapalske pogodbe.

RAZDELITEV DOLGOV BIVŠE AVSTRO-OGRSKE MONARHIJE.

— Pariz, 23. jan. (K. B.) »Agence Havas« objavlja:

Reparacijska komisija objavlja to-le oficijelno poročilo:

Komisija je v smislu saintgermainške in trianonske mirovne pogodbe izvedla razdelitev fundiranih in nefundiranih predvojnih dolgov bivše avstro-ogrske monarhije. Razdelitev je ta-le: I. Fundirane predvojne dolgove sprejme država oziroma države, na katerih ozemlju se nahaja zastavni predmet, povečini železniško omrežje. Če se železniško omrežje nahaja popolnoma na ozemlju kake nasledstvene države, tedaj ima popolnoma prevzeti ta dolg dotična država. Če pa se železniška proga nahaja na več ozemljih, če je razdeljena na več držav, tedaj sledi razdelitev predvojnega fundiranega dolga med nasledstvene države proporcionalno velikosti železniške proge, ki je bila od dotične države prevzeta. Reparacijska komisija je to razmerje za vsak dolg posebej določila. Edino le razdelitev dolga, ki pada na omrežje železnice nekdanje privatne avstro-ogrske državne železniške družbe, je pridržana še bodočim sklepom reparacijske komisije.

II. Nefundirani dolgovi, katerih titre so bile zigosane, se razdele po temle razmerju:

a) Od avstrijskega dolga odnabe: 1. na Avstrijsko republiko 36,827%, 2. na Italijo 4,087%, 3. na Poljsko 13,7333%, 4. na Rumunsko 1,610%, 5. na Jugoslavijo 2,043% in 6. na Češkoslovaško republiko 41,700%.

b) Od ogerškega predvojnega dolga odnabe: 1. na sedanjo Madžarsko 45,733%, 2. na Rumunsko 21,802%, 3. na Jugoslavijo 14,116%, 4. na Češkoslovaško republiko 16,022%, 5. na Avstrijsko republiko 1,581% in 6. na Reko 0,748%.

Nasledstvene države prevzamejo svoj delež nefundiranega avstrijskega predvojnega dolga z dnem 16. julija 1920, dalje in delež ogerškega nefundiranega predvojnega dolga z dnem 26. julija 1921, t. j. od dneva, ko je bila zadevna mirovna pogodba sklenjena, v Saint Germainu ali Trianonu, ratificirana.

Poslaskanje zdravstvenega stanja dr. Rašina.

— Dunaj, 24. jan. (Izv.) Po poročilih, ki so prispela iz Prage danes ponoči, je stanje finančnega ministra dr. Rašina zelo opasno. Zdravniki se boje, da minister ne prestane sedanja krize, ki je nastopila zaradi težke pljučnice.

PISATELI NORDAU UMRLI.

— Pariz, 23. jan. (Izv.) Pisatelj Maks Nordau je po daljši bolezni snči umrl.

Max Nordau se je rodil 29. oktobra 1849. v Budimpešti, kjer je študiral medicino. Pozneje se je mudil v Berlinu, Petrogradu, na Dunaju, se vrnil v Budimpešto, končno pa odšel v Pariz in se tam nastanil. Francija mu je postala druga domovina. Tam je pisal svoja znanstvena in literarna dela, s katerimi si je pridobil spoštovano ime v kulturnem svetu. Izmed njegovih številnih del je omeniti posebno »Konvencionalne laži«, ki so bile prevedene v razne jezike. Francosko časopisje se simpatično spominja pokojnika naglašalo njegovo znanstveno in literarno vrednost ter njegovo ljubezen do Francije.

— Koncert. Danes in redno vsako sredo, soboto in nedeljo koncert salonskega orkestra v kavarni »Tratnik« na Sv. Petra cesti. Začetek ob pol 23. do pol 1. ure ponoči.

— Čevlje kupite od domačih tovarov tvrdke Peter Kozina & Ko. z znakom »Peko«, ker so isti priznani na boljši in na cenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

Borzna poročila.

Rapidno padanje tujih valut v Zagrebu.
— Zgareb, 24. jan. (Izvir.) Zaključek.
Devize: Curih 19, 1975, Pariz 6,80, 6,90, London 480, 485, Berlin 0,52, 0,56, Dunaj 0,135, 0,145, Praga 2,90, 3, New York 103, 104, Budimpešta 4, 4,25, Valute: dolar 102, 103, češka krona 285, 288, lira 4,80, 4,90, napoleonkor —, 36.
— Curih, 24. jan. (Izvir.) Današnja predborza: Zagreb 4,90, Berlin 0,02%, Praga 14,90, Dunaj 0,0074, Budimpešta 0,205, Milan 25,50, London 24,90, Pariz 34,70, New York 5,36, Bukarešta 2,70, Sofija 3,25.
— Curih, 23. jan. (Direktno). Zagreb 4,41, Dunaj 0,0074, Budimpešta 0,205, Berlin 0,0267, Praga 14,85, Milan 25,55, Pariz 34,70, London 24,99, New York 5,3624.
— Praga 23. jan. Beograd 29,75, Berlin 0,1775, Milan 172, Pariz 230,50, London 167,75, New York 36, Curih 6,71.
— Berlin 23. jan. Beograd, 159, Dunaj 27,60, Praga 554, Milan 945, Pariz 1290, London 94,000 New York 20,000, Curih 3750.

Poizvedbe.

— Najden denar in ameriški čeki. V trgovini I. C. Mayer v Stritarjevi ulici našel je sluga omenjene trditve pri pometaču pod prodajalno mizo listnico z večjo vsoto denarja. Ni izključeno, da je težnja listnica že več mesecev pod omenjeno mizo. Izgubljeni naj se javi na policijski direktorij med uradnim urami v sobi št. 1.
— Lovski pes, seter, črne barve, ki živi na ime »Lord« v ljubljansko pasjo znamko, se je izgubil med vožnjo po železnici med Kranjem in Ljubljano. Odda se pri Jos. Bergman, Ljubljana, Poljanska cesta 85, proti nagradi.

Sokolstvo.

— I. Jugoslovanski vsesokolski zlet. Sela likvidacijskega odbora se vrši v petek dne 26. januarja točno ob 8. zvečer v saveznih prostorih. Prosimo polnoštevilne udeležbe.
— Dramatični odsek Sokola na Viču vabi k predstavi »Rodoljub iz Amerike«, s katero gostuje dramatični odsek podružnice F. S. na tehniški srednji šoli v nedeljo 28. t. m. ob 8. zvečer. Sodeluje orkester trgovskih akademikov in priljubljeni dijaški oktet »Milan«.
— Za ljubljanskega Sokola. Na godovanju br. Ernesta Sarka se je nabralo 100 Din. v prid »Ljubljanskemu Sokolu«, zakar mu najiskrenejša hvala!
— »Sokole« v Zagorju ob Savi priredi v četrtek dne 1. svečana ob 19. uri v Sokolskem domu za člane in po njih vpelane goste veliko elitno predstavo maskerado. Radi množičnosti prijavljenih maskerado sosedna bratska društva, da čimprej zahtevajo potrebno število legitimacij za maske. Člani društva določijo vabila, ki veljajo kot legitimacije. — Zdravo!
— »Sokole« v Štepanju vasi je na svojem X. rednem obnem zboru dne 19. t. m. postavil ta le odbor: starosta br. Ivan Brčić, podstarosta br. Fran Anžič, načelnik brat Rudolf Žitnik, načelnica s. Mici Bokavšek; odborniki: br. Ivan Brunčič, Anton Cerin, Jakob Hlebič, Jernej Hlebič, Fran Hren, Janjo Pogačnik, Fran Selan, Fran Slana in Jaske Vuga; namestnika: br. Mihael Bezjak in Ivan Genuš; pregledovalca br. Jože Anžič in Fran Zorc. — Zdravo!

Narodna odbrana.

— Podružnica Jugoslovenske Matice v Cerknici občni zbor je sklican za dne 4. februarja t. l. ob 14. v šoli.

Turistika in sport.

— Zagreb 21. jan. Derbi: Amater 3:0, Penkala: Poštari 6:0, Ilirija: Sparta 1:0, Gradjanski: Croatia 9:0.
— »Gradjanski« v Zagrebu je od Athletic Club Bilbao v Španiji dobil povabilo za gostovanje. Kakor poročajo »Novosti« se bo »Gradjanski« vabilu odzval in bo odigral na povratku iz Španije tudi dve tekmi v Parizu.
— SK Primorje. Danes v sredo ob 20. sestane nogometne sekcije v restavraciji hotela Union (soba vse v Rožah). Dnevni red: Volitev odbora nogometne sekcije in kapetana. Dolžnost vseh nogometašev je, da se istega udeležijo. — Tajnik.
— Smuški poduk za začetnike. Ker ni mogoče radi neugodnih snežnih in drugih razmer obdržati letos permanentnega smuškega teča, je Jugoslov. zimsko sportni savez odločil, da se vrši smuški poduk za začetnike v več razdeljenih izletnih dneh, kakor bodo to dopuščale snežne in druge razmere. Tako se vrši prvi pouk za začetnike v soboto in nedeljo na Rakeku. Odhod iz Ljubljane v soboto zjutraj ob pol 6. uri in popoldne ob pol 3. uri na glavnem kolodvoru. Udeležba vsakomur prosta, kdor pride v soboto popoldne naj se zgasi v gostilni pri »Sevarju« na Rakeku. JZSS.

Društvene vesti.

— Svetosavska proslava »Bratstva«. Veselični odbor »Bratstva« je sklenil, da z ozir na to, ker priredi tukašnja pravoslavna občina svojo uradno proslavo, opusti letošnje prireditve in poziva vse člane, da se udeležijo uradne proslave, ki se vrši v Kazini.
— J. A. D. »Triglav« v Ljubljani. Jutri dne 25. jan. se vrši ob pol 20. zvečer na

verandi gostilne »Tišler« (nasproti akad. kolegija) debata o spremembi pravil, ki se predlože triglavskemu zboru v Mariboru v potrditev. Obenem se bodo podale članom podrobne informacije o poteku in napredovanju priprav za triglavski zbor. Vsi člani so obvezani udeležiti se debatnega večera. — Kulturni odsek.

— I. redni občni zbor Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani se vrši dne 31. januarja ob pol 17. v mestni posvetovalnici s sledečim dnevnim redom: 1. letno poročilo odbora. 2. poročilo o dr. Löschner-Maderjevi ustanovi. 3. volitev predsednika in odbora ter dveh revizorjev računskih zaključkov društva in dr. Löschner-Maderjeve ustanove. 4. določitev časopisov. 5. določitev društvenih prispevkov. 6. samostalni predlogi. 7. slučajnosti. ODBOR.

— Vabimo tudi tem potom vse bivše Triglavane in bratska društva, pa tudi vse prijatelje naše akad. mladine na Triglavanski elitni ples dne 3. februarja ob 9 v Götzovi dvorani v Mariboru. Vstopnina 17 Din (v prvih vabilih pomotoma 7 Din). Starež zveza »Triglav«.

— Srbo - hrvatski tečaj »Bratstva«. Otvorila se je paralela v prvem tečaju in se jo to sprejemajo še nadalje novi učenci. Vpis se vrši v petek 26. t. m. ob pol 6. do pol 7. zvečer v šoli na Grabnu.

— Lovski ples na Svečnico v prostorih Narodnega doma bo brez dvoma največja in najlepša družabna prireditev letošnjega predpusta. V Narodnem domu te bodo ta dan pozdravljale med dehtelimi smrekami in sivimi skalami najraznovrstnejše živali. Čutil se boš kakor zunal v prirodi, proč od vsakdanjega življenja in skrbi. Na plesu bodo zbrani lovci iz vseh krajev širom Slovenije in sploh prijatelji pester narave in neprilicne zabave, katere med lovci

nikdar ne manjka. Saj so lovci kot nepokvarjeni sinovi prirode na bolj zabavni in odkriti. Slišal boš samo čisto in golo resnico in nikake lovske latinščine, katero podtikujejo lovci iz gole zavisti zlobni jeziki. Čisti dobiček je namenjen za »Zeleni križ«, ki podpira reveže, onemogle v vestnem izvrševanju svojih poklicnih dolžnosti, njihove vdove in sirote. Tako bodo imeli od veselja nekaj tudi oni, ki jim je naklonila kruta usoda bedo in uboštvo.

— Občni zbor društva hišnih posestnikov. V veliki dvorani hotela Union se je vrši večeraj popoldne ob 15. občni zbor Društva hišnih posestnikov, ki se ga je udeležilo okoli 1000 posestnikov. Zborovanje je otvoril predsednik društva Prelich, ki je razmotril v glavnem aktuacijo vprašane o novem stanovanjskem pravilniku. Izjavil je, da je treba z ozirom na novi stanovanjski pravilnik, ki je v vseh točkah naseljen, skleniti z najemniki nekaj kompromis, ker je že itak večina naemnikov pristala za 100 odstotno povišanje cene stanovanj. Nato se je vršila precej burna debata o vprašanju povišanja, v katero je poseglo več hišnih posestnikov. Debata pa je končala brez pozitivnega rezultata in je bilo končno predlagano 8 do 20 odstotno povišanje predvne stanarine po ekonomičnem stanju naemnikov in kvaliteti stanovanjskih prostorov. Razprava je bila okoli 17. ure končana.

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda!

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Iščem stanovanje

ZA ENEGA ALI DVA GOSPODA. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 811

Meblovana mesečna soba

v dvema posteljama, separatni vohod in električno lučjo, se s hrano ODDA s 1. februarjem. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 812

Izkušeni oskrbnik

v poljedelstvu, gozdarstvu in živinoreji ZELI MESTA kot tak pri kakšnem veleposrestitvi ali večji graščini. Dopis se prošjo na: »J. R. 2000«, poštno ležanje Celje. 814

Išče se pridno dekle

za vsa kuhinjska dela proti dobri plači in preskrbi v hiši. — Prednost imajo one, ki znajo vsaj deloma kuhati. — Josip BERGMAN, Ljubljana, Poljanska cesta 85. 813

Trgovci na deželi,

ki bi se zanimali ZA NAKUP FAJCA, naj javijo naslov upravi »Slovenskega Naroda« pod »Izvoz/765«. 810

Sprejme se

DOBRO IZURJENA ŠIVILJA z večletno prakso za francosko deželo; samo prvovrstna moč. — Rodni salon ANT. MICHALICEK, Lingorjeva ulica 2. 810

Proda se glasovir,

ki je bil ravno kar znotraj popolnoma popravljen in je 190 cm dolg. — Natančneje se poizve pri tvrdki JURASEK, Ljubljana, Wolfova ulica 12. — Istotam je resnim kupcem na ogled! 824

Parcela,

obsega 2200 m² v Ljubljani ob železnem kolodvoru, pripravna za vsako industrijo, ker je prosti tir, električni tok in vodovod na razpolago, pripravna tudi za vilo ali druge stavbe. SE CENO PRODA. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 802

Lakiranje in tapetiranje avtomobilov v najmodernejših sistemih.

B. BELANTIČ,

LJUBLJANA, Spodnja Šiška, Sv. Jerneja cesta 44. Konkurenčne cene! Točna postrežba!

Dražba

GNOJA za čas od 1. februarja 1923 do 31. decembra 1923 se vrši dne 29. januarja 1923 ob devetih dopoldne v državni žrebčarni na Selu.
Zdražitelj ima poleg kupnine plačati 2% takso in stroške objave v časopisih.

Državna žrebčarna Selo.

Trgovska hiša,

dvonadstropna, v sredini Ljubljane na prometni točki, SE PRODA. — Dobro vpeljani trgovski lokal, skadišča, kleti in hlev tekom dveh mesecev razpoložljivi. Ponudbe pod »Ugodna cena« na An. zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica 5. 827

Soba,

meblirano ali prazno, ISČE URADNIK. — Ponudbe pod »Izvoz/825« na upravo »Slovenskega Naroda«. 811

Sprejme se hlapec

h konjem, sposoben tudi za delo v vinski kleti. — Janez ZORMAN, Spodnja Šiška, Celovška cesta 91. 798

Stavbišče za vilo

ob kanalizirani cesti SE PRODA po 40 Din za 1 m². — Ponudbe pod »I. M. 40/823« na upravo »Slov. Naroda«. 814

Malo stanovanje

v kaku novi hiši ali villi ISČEM ZA TAKOJ. — Ponudbe pod »Dоговор/807« na upravo »Slov. Naroda«. 810

Na dobro češko hrano

SE SPREJME VEČ GOSPODOV od 1. februarja dalje. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 826

Išče se meblirana soba

v sredini mesta za dve osebi z uporabo kuhinje. Lastniku se prepušča brezplačno uporaba premoga. — Ponudbe pod »Banka/822« na upravo »Slovenskega Naroda«. 810

ENO ALI DVE VELIKI prazni sobi

z vhodom iz stopnjice ali hodnika, ISČEM ZA TAKOJ. — Ponudbe pod »Cena postranska stvar/808« na upravo »Slovenskega Naroda«. 810

Išče se soba

v sredini mesta z eno ali dvema posteljama pri boljši obitelji. Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Boljša obitelj/821«. 810

Sprejmeta se takoj

MLAJSA MOČ za manufakturno trgovino, kakor tudi UCENEC iz dobre hiše, če mogoče z enim ali dvema meščanskima vedomoma. — Ponudbe na: Ivan ROZIC, Brežice. 819

Išče se trgovski pomočnik,

popolnoma zmožen železninske stroke. Samostojna moč ima prednost. — Franc MATHEIS-ovi nasl. Brežice ob Savi. 817

SPRETNOST IN SAMOSTOJNA modistinja

SE TAKOJ SPREJME. — Ponudbe pod »Modistka/829« na upravo »Slovenskega Naroda«. 810

Vrtnar

DOBI MEBOVANO STANOVANJE ZASTONJ, ako bi upravljal vrt; je lahko drugje zaposlen. — Istotam MOBILE CENO NAPRODAJ. — Streliška ulica 33. 800

Meblovano sobo

s posebnim vhodom v sredini mesta ISČE MLAJSI GOSPOD. Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 799

Proda se D. K. V. motor

v prav dobrem stanju, montiran na močnem biciklu s fedriranimi prednjimi vilicami (Vordergabel). Ponudbe je poslati na upravo »Slov. Naroda« pod »Motor/806«. 827

Proda se stavbna parcela

(862 m²) v mestu. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 703

Izurjena šivilja

GRE ŠIVAT NA DOM. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 838

Sprejme se učenka

no z trgovinam blagom. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 857

Iščem dobre službe

kot TOČAJ ali PEKOVSKI SLUGA. — Radoslek Ferd., pekarna Dietz, Jerneja pri Mariboru. 836

Na stanovanje in hrano

SE SPREJME BOLJI STAREJŠI GOSPOD. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 835

Soba z ZAJTRKOM ter DVE

MA POSTELJAMA, po dogovoru tudi s HRANO, SE ODDA. — Ponudbe pod »Soba/832« na upravo »Slovenskega Naroda«. 810

Gospodična SE SPREJME NA STANOVANJE

IN HRANO. — Najraje iz trgovine. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 839

Službo hišnje

pri fini hiši ISČE izurjena ŠIVILJA. Gre le izven Ljubljane. Ponudbe pod »Hišnja/830« na upravo »Slovenskega Naroda«. 810

Tapetniški vajenec

SE SPREJME pri AVGUST PAVLE-tu, LJUBLJANA, Vegova ulica 10. 810

Službe išče

mlad gospod pri kakem podjetju ali tvrdki za slugo ali kaj podobnega. Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Sluga/801«. 810

Na hrano in stanovanje

SE SPREJMETA DVA MANJŠA DIJAKA v sredini mesta. Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 785

Mesečno sobo

ISČE soliden in miren gospod, kateri je ves dan odsoten, po možnosti z vso oskrbo v bližini trga Tabor. — Ponudbe pod »Graphia/809« na upravo »Slovenskega Naroda«. 810

Radi pomanjkanja vremena

tražim poznanstvo
Ilepe mlade inteligentne gospodične sa večim mirazom iz dobre obitelji. Samo ozbiljne neanonične ponudbe sa fotografijom pod chiffrom »Zagreb« do Oglasnega zavoda u Zagrebu. Mesnička 15. 816

Išče se družabnik (-ica),

samostojna moč, s primernim kapitalom za novo vpeljano trgovino na deželi, kjer se bo tudi odprla trgovina z lesom. — Dotična oseba mora biti zanesljiva, ker bo event. samostojno vodila trgovino. — Tudi prodaja trgovine ni izključena. — Ponudbe je poslati na upravo »Slov. Naroda« pod »Primeren kapital/815«. 816

Lepo posestvo

z vsemi gospodarskimi poslopi, trgovino, gostilno itd. SE UGODNO PRODA. — Kje pove upravnštvo »Slovenskega Naroda«. 842

Kupim takoj lepo vilo

v Ljubljani. Pogoj: TAKOJ STANOVANJE. Eventualno se zmenja s posestvom proti doplačilu. — Ponudbe pod »Lepa vila/843« na upravo »Slovenskega Naroda«. 842

Iščemo kompresor

ZA HLADILNICO, kompletan z vsemi pripadajočimi deli na ogljikovo kislino, v dobrem stanju. — Prosimo ponudbe s potrebnimi podatki pod šifro »Kompresor/834« na upravo »Slovenskega Naroda«. 834

Prodajalka se sprejme

v trgovino z mešanim blagom na deželi (zmožne italijanskega jezika imajo prednost). Reflektira se na boljše meč. — Pavel KUNSTKE, Sturje pri Ajdovščini, Julijška Benedija. 759

Friziranje dam

in manikiranje vsak dan od 3. do 8. ure popoldne. Nunska ulica 19/II. 622

Trgovska hiša

na Dolenjskem v bližini Ljubljane, ISČE MLAJŠO OSEBO v kuhinjo, ki bi bila vajena dobrega gospodinjstva, boljše in domače kuhe. Nastop takoj, plača dobra. Ponudbe pod »Pridnost/761« na upravo »Slovenskega Naroda«. 810

Kupimo drva

večje množine, smrekova, jelkova, 1 m dolga, polena mešana z krogolino, zdrava. — Kupimo tudi bukova drva, večje množine, posebno debela polena, 1 m dolga. Prosimo za ponudbe z navedbo najnižje cene, teče za 1 m³ ali vsaj kdaj so bila sekana in cepljena ter nakladalno postajo, na upravo »Slov. Naroda« pod »Bukevsmreka/828«. 810

Zaradi smrtnega slučaja se da TAKOJ V ZAKUP kompletno opremljena

kolarska obrt

v večjem kraju na štajerskem (Jugoslavija). — Nekaj 100 m² dobro izsušenega kolarskega in brezovega lesa v zalogi. — Je to v tem kraju edina kolarska obrt. Več povi: Gottfried KREBS, Villach, Widmar-gasse 42 (Kärnten).

Kupim

VEČJE STANOVANJSKO POSLOPIJE v Ljubljani ali Mariboru ali VELEPOSESTVO, če mogoče s trgovino v lepi legi blizu železniske postaje, odnosno pri stopim k večjemu zdravemu trgovskemu ali tovarniškemu podjetju z 1 milijonom dinarjev, ev. tudi več. — Tozadevni dopisi naj se dopolnejo na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Soča/762«. 810

Uradnik,

zmožen slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, perfektno KNJI GOVODJA-BILANCIST z večletno prakso pri večjih industrijskih podjetjih, ISČE PRIMERNE SLUŽBE, tudi izven Ljubljane. — Ponudbe pod »Zmožen/778« na upravo »Slov. Naroda«. 810

Trgovska sotrudnica,

izurjena v šnečariji, manufakturi ter šivanju ISČE MESTA V TRGOVINI. Gre tudi za blagajničarko. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda«. 786

KUPIM po najvišjih dnevnih cenah 10 vagonov

belega javorja,

zdravega, brez grč, la, svežega, okroglega, od 3 m naprej dolgega in 30 cm naprej debelega. — Ponudbe pod »Lep/788« na upravo »Slov. Naroda«. 810

Iščem stanovanje

v novi hiši v mestu ali ne preveč oddaljeno izven mesta, obstoječe iz kuhinje in ene sobe za takoj ali pa s 15. februarjem. Najemnina postranska stvar. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Nova hiša/789«. 810

V zalogi stvrdke F. & A. UHER se nahaja v poljubni množini PRVOVRSTNI

angleški kovaški premog

PO ZELO ugodni ceni. — Ponudbe in naročila poslati direktno na tvrdko v Ljubljani. 777

Pozor trgovci!

Radi družinskih razmer SE PRODA dobro vpeljana TRGOVINA Z MEŠANIM BLAGOM, v večjem industrijskem mestu Slovenije. — Potreben kapital K 300 400 tisoč. — Ponudbe vpslati pod »Dobročnost/572« na upravo »Slovenskega Naroda«. 654

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA

Bunajska cesta 46

Telefon 379 mestni tesarski mojster Telefon 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, osrežja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stroji, razna lla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.

Gradba lesenih mostov, jezov in minov.

Parna žaga. Tovarna furnirja.

Zahvala.

Za vse izkazano sočutje povodom smrti našega dragega in nepozabnega brata in sina

Pavla

izrekamo našo čestitko predvsem Udrženju gledaliških igralcev, in rabi Narodnega gledališča, ravateljju drame G. G. Iliju in G. Danilu Cerarju za poslovljeni govor na grobu, pevskemu zboru in članom orkestra za v srce se ajoče žalostinke, sploh vsem znancem in ostalim, ki so ga spremljali na njegovi poslednji poti in končno vsem za izraženo soč

ELIN, družba za električno indust. d. z. o. z.

ELIN gradi električne centrale.
ELIN proizvaja in dobavlja vse električne stroje in elektrotehnične aparate in izdelke.
ELIN projektira brezplačno vse naprave in obrate, ki so v zvezi z elektrotehniko.
Tehnične pisarne in zaloge:
LJUBLJANA, Dunajska cesta, palača Ljubljanske kreditne banke, MARIBOR, Vetrinjska ulica 11.

CUNARD LINE

Najhitrejši parobrodi sveta. Diktni potniški tovorni in ekspresni promet.
K Hamburgu in Cherbourgu za Ameriko in Kanado.
4 dimniki 5 1/2 dni. Lastne kabine, za potnike III. razreda. Potnike spremlja izkušeni uradniki do luke vkrcaja, in jim prožijo v vsakem pogledu dragovoljno vsako pomoč. Navodila daje: **Cunard Line**
Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: **Jugoslavenska banka d. d., Zagreb**
Glavno zastopstvo za Slovenijo: **Ljubljana, Kolodvorska ulica 26**
Brzjavni naslov: „Cunard“

Broj 251/23.

764

NATJEČAJ.

Kod gradske opštine v Banjoj Luci imajo se popuniti mjesta gradskoga bilježnika v VIII. činovnom razredu I plačenog stepena na platoni i doplacima analogno kao kod državnih službenika.
Natjecatelji — pripadnici Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca — moraju imati pravičnu naobrazbu te najmanje 5 godišnju uredovnu praksu; državni činovnici, koji stoje već u VIII. razredu ili su na redu za VII. razred, mogu računati i na VII. razred.

Prednost imaju oni kompetenti, koji dokažu bolju praksu. Molbi se ima preložiti:

- 1.) Svjedočba o svršenim pravnim naukama;
- 2.) Domovnica;
- 3.) Krsni (rodni) list;
- 4.) Uvjerenje o dosada provedenoj praksi;
- 5.) Uredovno ljekarsko uvjerenje da je zdrav i za službu sposoban;
- 6.) Uvjerenje o sposobnosti od predpostavljene vlasti.

Molbe (propisno taksirane) se imaju podnijeti najkasnije do 15. aprila jer se kasnije podnesene neće uvažiti.
Gradsko poglavarstvo Banja Luka.
dne 12. januara 1923.

Broj 17.

Banja Luka, 5. januara 1923.

NATJEČAJ.

Odbor za posidanje Saborne Crkve, na osnovu sjedničkog zaključka od 4. januara 1923. godine raspisuje — u cilju pribavljanja gradjeviniskog materijala za podizanje Saborne Crkve u Banjoj Luci — ofertalnu licitaciju za izvršenje radova oko lomljenja kamena, i to: kamena za obične sidove u količini od 3000 m³, za kladere u količini od 5000 m³, te ofertalnu licitaciju za radove oko pribavljanja kamena za kreč i spaljivanje kreča u množini od 2000 metričkih centi.

Oferte se imaju predložiti:

- a) za radove sa svima troškovima oko proizvodjanja gore rečenog materijala osim troška oko dovoza izrađenog materijala na gradilište;
- b) za radove oko proizvodjanja pomenutog materijala sa svima troškovima osim troškova oko dobavljanja eksploziva, plaćanja zakonskih taksa za kamenolome i šumu, te osim troška oko dovoza izrađenog materijala na gradilište.

Kao kamenolom dolaze u obzir:

- 1.) Saračica; 2.) Dolina Vrbasa na cesti Banja Luka-Jajce (km 91—93); 3.) Desna obala Vrbasa u mjestu »Česme«; 4.) Desna obala Vrbasa 2 km od Manastira Trapišta niz Vrbas i 5.) Kamenolom na liniji žumske željeznice stajano »Bosna« kod Kotor Varoša.

Oferte se imaju propisno izpostaviti i u zatvorenim omotima predložiti podpredsjedniku odbora Dušanu Mačkiću, svešteniku (Željeznička ul. br. 1) najdalje do 15. februara o. g. u 12 sati prije podne.

Otvaranje oferta obaviće se 16. februara 1923 god. u 16 sati (4 sata poslije podne) u odborskoj kancelariji (Srpski dom), kome otvaranju mogu i offeranti prisustvovati.

Odboru stoji pravo povoljne oferte usvojiti ili sve odbiti bez ikakve prigovora od strane offeranata.

Pobliže upute mogu se dobiti kod Stojana Bozovića, inženjera gradjevinarske sekcije u Banjoj Luci.

ZA ODBOR:

Stjepan Borovnica.

Predsjednik: **Lazar Milić.**

Odbor za podizanje srpsko-prav. Saborne crkve u Banjoj Luci.

739

Tambure
prvorazredne i bezprikrano pokockane, proizvadjaju na veliko
P. BOGDANOV & Co., SISAČ.
Solidne cijene! Tražite cijene.

Razpošiljam pristno
domaće ajdovo moko,
prosto postaja Dolnja Lendava, od 50 kg naprej, vsako množino.
PETER OSTERC, paromlin
Beltinci (Frekmurje). 222

Zaloga pohištva
izdelava vseh vrst blazin, žimnic, peresnic, divanov, olovan in vsa spadajoča tapetniška dela po najugodnejših cenah. V zalogi imam tudi morsko travo, Peter Kobal, zaloga pohištva in tapetniška delavnica, Kranj. 10784

PRAVE »JAKOBI«
antinitotin stročnice št. 3
v zalogi pri
EMIL DOBRIČU, Ljubljana
PREŠERNOVA ULICA.
Vsaka množina razpolago, dokler traja zaloga. 712

ABADIE
cigaretni
LIPA-MILL
konfekcijski papir
glavna zaloga **A. Lampret,** Ljubljana, Krekov trg 10. 682

PERILO
za dame, gospode in otroke
po zmernih cenah pri
A. Šinkovc nasl. K. Soss
LJUBLJANA, Mestni trg 19.

Vsakovrstni vozovi
zdrženih obrtnikov

stalno v zalogi pri **Martinu Mali,** sedlatu in ličarju avtomobilov v Domalah. Vsako prvo in tretjo sredo v mesecu v Ljubljani na Ambroževem trgu (St. Peterski most). Sprejemajo se no-pravila in v zameno. 10054

SALAMA
prve orsle
sveže blago
povsem zrela
dobavi se
povsod
i. hrv. tvornica
salame, sušenega
mesa in masti
M. Gavrilović
sinevi, d. d.
Petrijnja.
Glavno zastopstvo za Slovenijo
R. BUNC IN DRUG
Celje — Maribor — Ljubljana

Skrbne gospodinje

ne morejo pozabiti **Vydrovke.** Zato se je ustanovilo domaće podjetje, ki izdeluje iz rži sladno havo, kakršna je bila Vydrovka. Gospodinje! Mleko je drago! Sladkor je drag! Najbolj štedite, če poživate »Žiko«. Zahtevajte jo pri svojem trgovcu!

Pražarna »Žika«
d. z. o. z.
Ljubljana, Rožna dolina.

KNJIGOVODJA

samostojna moč se sprejme pod ugodnimi pogoji v večji trgovini v mestu na štajerskem. Penudbe pod »Ugodno-833« na upr. Slov. Naroda.

Sprejme se takoj inkasant

vesten in pošten, pozna: a) ož Ljubljano. Penzionisti niso izključeni. Položiti je treba kavcijo. Ponudbe pod »Inkasant« na upr. Slov. Naroda.

Vse leto oderto

BACCARA-RULETTE

Minim. 500 M., Maxim. 210.000 M.
Polasnila glade železniških zvez (s'ra'nih vozovi), izrni-nih pravil itd. dale obratni biro in zastopstveni krogi Kazine.

Zveze s parobrodi brez posebnih potnih tekoč v ponedeljek in četrtek ob 6³⁰ zvečer odhod iz Swinemünde.

Pojasnila daje
obratna pisarna (Verkehrsbureau)
KASINO ZOPPOT

Klavirje
egleže in popravlja solidno in točno ter gre tudi na deželo.
Feliks Povše
Ljubljana
Tržaška c. 43

Kupujem kože lisice, kune, krte, polhe, zajce itd. po najvišjih dnevnih cenah.
P. Semko
Ljubljana, Krivžaniška ulica 7

Steznike (moderce)
po životni meri priporoča
ANA KUTETR, Dunajska c. 6 II
polec lekarnar Piccoli. 2130

Staro ljutomersko vino.

Letnik 1921, prvovrstna kvaliteta, ca. 200 hl ter ista množina letnika 1922, SE PRODA. Kupci, ki vzamejo tudi letnik 1922, imajo prednost. Cena in pogoji pri vsi nogradniku in trgovcu
IVANU VESELIČU V ORMOŽU. 320

Predpust 1923

SVILA za plesne obleke
KREP „ „ „
ATLAS „ „ „
BATIST „ „ „
ETAMIN „ „ „
ROKAVICE za dame in gospode
NOGAVICE za dame in gospode
ELIDA toaletni izdelki

LJUBLJANA
MESTNI TRG 10

AMERICAN d. z. o. z.

LJUBLJANA, Beethovnova ul. 10

Brzjavni naslov: American Ljubljana

Uvoz in izvoz poljedelskih pridelkov in industrijskih izdelkov
Informacije Komisijsko podjetje Financiranje
Denarno in zemljiško posredovanje

Afilirani zavod: **JUGOSLAV AMERICAN CORPORATION, NEW YORK, N. Y.**

Opozorjamo trgovce in industrijce, ki se interesirajo za izvoz v Združene Države ali obratno, naj se obrnejo zaupno na nas; naše ugodne trgovske zveze vam bodo v korist. Stavite nam svoje oferte, kaj imate naprodaj ali kaj želite kupiti.

KUPUJEMO

po najvišjih cenah vsako množino

neustrojene kožuhovalne
sledočih kožuhovalnih živali: lisic, veveric, kun, vider, divjih mačk, volkov, podlasic, par mesecev starih jaget, belih ovc, črnih ovc, dihurjev, jazbecov in zajcev.